

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Nr 16/2011 (2407) Rok LII 17.4.2011

Niedziela Palmowa
„Oto drzewo krzyża,
na którym zawisło Zbawienie świata”

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

fol. D. Abdelmoula

PRZED BEATYFIKACJĄ

ks. Tomasz Jaklewicz (Gość Niedzielny)

O Człowieku wolnym

Powtarzał, że wolność nie polega na czynieniu tego co, mi się podoba, lecz na szukaniu prawdy i w wybieraniu dobra. Walczył o wolność dla zniewolonych, a wolnych uczył trudnej sztuki życia w wolności.

Jan Paweł II widział w wolności podstawowy element człowieczeństwa, fundament godności i dowód boskich korzeni człowieka. „Człowiek jest wolny”. To zdanie przewija się jak refren przez jego nauczanie. Walczył o wolność na dwóch frontach. Pierwszym było domaganie się wyzwolenia narodów żyjących w niewoli totalitarnych systemów czy politycznych reżimów. Polacy, zwłaszcza podczas pierwszej pielgrzymki, doświadczyli powiewu wolności, który przyniósł papież. Jego nauczanie o godności człowieka przyczyniło się do pokojowej rewolucji roku 1989 i upadku komunizmu.

Drugim frontem była walka o właściwe rozumienie wolności. Na tym polu Jan Paweł II był o wiele gorzej rozumiany i akceptowany. Także w Polsce. Wystarczy porównać atmosferę pielgrzymek do ojczyzny przed rokiem 1989 i tej w 1991 roku, pierwszej po upadku komuny. Ojciec Święty przypominał wtedy Dekalog jako podstawową drogę do autentycznej wolności. Polacy nie słuchali swojego rodaka z takim samym entuzjazmem jak wcześniej. On jednak widział dalej niż my. Owszem cieszył się, że zdaliśmy egzamin z walki o wolność, ale przypominał, że „egzamin z naszej wolności jest przed nami”. Czy nie miał racji?

1. Człowiek: wolność i odpowiedzialność

Karol Wojtyła doświadczył na własnej skórze zła dwóch systemów zniewolenia: faszyzmu i komunizmu. W książce „Dar i tajemnica” podkreśla, że jego kapłaństwo wpisywało się w olbrzymią ofiarę ludzi jego pokolenia. Patrząc codziennie na śmierć innych, pytał: „dlaczego nie ja?”. Odczytywał, że nie jest to przypadek. „Jakoś wszystko działało w kierunku dobra, jakim było powołanie”. Kiedy przyjmował święcenia, w postawie leżenia

krzyżem dostrzegał istotę kapłaństwa: „przyjąć we własnym życiu krzyż Chrystusa i uczynić się »posadzką« dla braci”. To była jego osobista, życiowa formuła wolności. Między „mogę” a „nie muszę” pojawia się „chcę”. To „chcę” wyrasta z wolności, ale jest odpowiedzią na prawdę powołania.

Jako spowiednik i duszpasterz w rozmowach z ludźmi po przedstawieniu oceny sytuacji Wojtyła zwykle kończył swój wywód stwierdzeniem: „Ty musisz wybrać”. W Krakowie gromadził wokół siebie ludzi, których zapraszał do bycia chrześcijanami na serio, z wyboru.

Dwie najważniejsze filozoficzne książki Karola Wojtyły, czyli „Miłość i odpowiedzialność” oraz „Osoba i czyn” poruszają temat wolności. Autor podkreślał, że wolność nie jest radykalną autonomią jednostki, jak uważa wiele współczesnych trendów. Opowiadał się za formułą: jestem wolny, kiedy wybieram to, co dobre i prawdziwe. Wybierając w ten sposób, człowiek rośnie jako osoba, staje się kimś. Zrębenem etyki seksualnej Wojtyły jest również wolność, a nie nakaz.

Podczas Soboru Watykańskiego II abp Wojtyła osobiście angażował się w prace nad „Deklaracją o wolności religijnej”. Osią jego argumentacji było powiązanie wolności z prawdą. Biskupów, którzy obawiali się dowartościowania wolności, przekonywał, że wolność jest dla, a nie przeciw. Wolność jest dla prawdy. Człowiek dlatego, że jest wolny, szuka prawdy, a odnajdując ją i żyjąc według niej, realizuje swoją wolność. Nie wystarczy więc powiedzieć „jestem wolny”, przekonywał Wojtyła. Raczej „trzeba powiedzieć: jestem odpowiedzialny. Odpowiedzialność jest nieodzowną kulminacją i wypełnieniem wolności”.

Jako papież wywalczył sobie osobistą wolność od watykańskiego formalizmu. Zaraz po konklawe poszedł do szpitala Gemelli odwiedzić swojego chorego przyjaciela kard. Deskura. Wiele razy „uciekał” z Watykanu na górskie wycieczki. Podczas pobytów w szpitalu dopominał się o prawo pacjenta do wiedzy o swoim stanie. Nie chciał być traktowany jak przedmiot. Kiedy umierał, prosił: „Pozwólcie mi odejść do domu Ojca”. To także postawa człowieka wolnego, który godzi się na śmierć z godnością i nadzieją.

2. Nauczanie: wolność jest dla miłości

„Wolność jest dana człowiekowi od Boga jako miara jego godności. Jednakże jest mu ona równocześnie zadana. »Wolność nie jest ulgą, lecz trudem wielkości« – jak się wyraża poeta (Leopold Staff). Wolności bowiem może człowiek używać dobrze lub źle. Może przez nią budować lub niszczyć” (Jasna Góra 19.06.1983).

„Kościół zwraca się do człowieka w pełnym poszanowaniu jego wolności: misja nie uszczupla wolności, ale działa na jej korzyść. Kościół proponuje, niczego nie narzuca: szanuje ludzi i kultury, zatrzymuje się przed sanktuarium sumienia. Tym, którzy opierają się działalności misyjnej pod najróżniejszymi pozorami, Kościół powtarza: Otwórzcie drzwi Chrystusowi!” (Encyklika „Redemptoris missio”).

„W sytuacji, w której nie istnieje żadna ostateczna prawda, będąca przewodnikiem dla działalności politycznej i nadająca jej kierunek, łatwo o instrumentalizację idei i przekonań dla celów, jakie stawia sobie władza. Historia uczy, że demokracja bez wartości łatwo się przemienia w jawny lub zakamuflowany totalitaryzm. (...) Wolność w pełni jest dowartościowana jedynie poprzez przyjęcie prawdy: w świecie bez prawdy wolność traci swoją treść, a człowiek zostaje wystawiony na pastwę namiętności i uwarunkowań jawnych lub ukrytych” (Encyklika „Centessimus annus”).

ciąg dalszy na str. 10...

fol. P. Fedorowicz

Telegram z... obcym

Nie przeżegnaliśmy się, nie klękał, nie modlił się, nie „piewał” – nawet „Boże coś Polskę”, nie słuchał kazania. No tu się trochę zagalopowałem, bo owszem, ale raczej j... podstuchiwał słów kaznodziei i skrzętnie robił z tego jakieś dziennikarskie notatki, mu jąca z pewne demaskować i udowodniać z góry zadane tezy. Pomysłalem, że stanowi tu, w

naszym kościele, jakieś za pełnie obce ciało, nadejście na całkowicie innych, jestrach, na obcych falach emocji, przekonani, wiary. Więc po co tu przyszedł cichaczem? I pomysłalem, że pewnie przyszedł tutaj, do nas, „nasłany” przez wrogich nam mocodawców, w złych intencjach, żeli nam zaszkodzić, żeli obumarować w jakimś obym chrześcijaństwie i Polsce, choć polski językiem, szmatlarowcu. A myśm y go przyjeździ i fnością, jak swego, jak jednego z nas, mówiącego przecież naszą mową. Pewnie poza mną nikt nawet nie zwrócił na niego, ani na jego judaszowe działania z żadną uwagą. Aż nagle nasz rodzinny „Judasz” stanął jak wryty, bo otaczający go ludzie zaczęli się dzielić „znakiem pokójki”; przecież także z nim... zamaskowanym zdręją. Czy nastąpi wówczas w nim cud... jakieś nawrócenie, przynajmniej na uczciwość? Tym razem jeszcze chyba nie, bo przecież za regim polskości czekał już na jego relacje, je ktoś nie-po polsku mu jętry w srebrniki. Kiedy nadchodzi Wielki Tydzień, trzeba stanąć pod krzyżem, trzeba też szukać pojednania, ale też trzeba zachować świadomość bliskości wśród nas Judasza, którego zdawać trzeba nazwać zdradą, za przedaniem, bo tylko wtedy, tylko w prawdziwie możliwe będzie poszukiwanie przebaczenia i jakieś pojednania, rezygnacja z potępiania nawet zdręją. P.O

- Z BRACIAMI ROSJANAMI ZAWSZE POTRAFIŁYMY SIĘ DOGADAĆ: KIEDYS WYSŁALIŚMY IM OJĘGIEL A ONI ZATO BEALI OD NAS CUKIER, A TERAZ ONI BIORĄ UTYCĘ ZA GAZ, A MY W ZAMIAN OBNIŻAMY IM CENĘ ZA TRANZYT GAZU DO NIEMIEC...

rjs. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Nie zdejmę krzyża – str. 5
- Droga Krzyżowa – str. 8
- Relikwie Korony Cierniowej w Katedrze Notre Dame w Paryżu – str. 11
- Francuskie licea – str. 12
- Wybór szkoły – str. 14
- Fin de saison – str. 15

Felieton na Wielki Tydzień

Bogdan Usowicz

O należne miejsce Kościoła w Polsce

Mówienie o słabnięciu autorytetu Kościoła w Polsce jest właściwie truizmem. Niektórzy wpisują to w szerszy kontekst sekularyzacji Europy, inni wskazują na pustkę, która wytworzyła się po śmierci Jana Pawła II. Przyzwyczajiliśmy się do Jego obecności. Przyzwyczajili się także biskupi, że papież jest niejako ostateczną wyrocznią w sprawach naszej Ojczyzny. Nie sposób jego autorytetu zastąpić, ale nie usprawiedliwia to jednak zbyt słabego dziś głosu krajowego Kościoła w sprawach społecznych. Zamiast „pokolenia JP2” mamy ciągle „sieroć po Janie Pawle Wielkim”.

Kościół hierarchiczny przeżywa swoją transformację. W dodatku stał się instytucją najczęściej atakowaną, choć na zewnątrz, oficjalnie, trwa pozorny sojusz Ołtarza z Tronem.

Pytanie o ten stan rzeczy nie może abstrahować od uwarunkowań historycznych. Nad Wisłą, inaczej, niż w wielu innych

państwach, losy Kościoła przez wieki spletały się z historią narodu. Szczególny wyraz tego sojuszu miał miejsce w okresie zaborów, kiedy to dochodziło do utożsamiania pojęć Polaka i katolika. W II RP Kościół przyczynił się do utrwalenia naszej państwowości i scalenia różnych organizmów zaborczych w jedno państwo. W czasie II wojny światowej instytucja ta dała przykłady bohaterstwa i solidarności z męczeństwem narodu.

ciąg dalszy na str. 6...

Pielgrzymka do Rzymu na beatyfikację Papieża Jana Pawła II

Pielgrzymka A - Wersja dłuższa 25 kwiecień – 2 maj 2011

Wyjazd autokarem 25-go kwietnia, w Poniedziałek Wielkanocny, o godz. 15.30 i powrót z Rzymu do Paryża w poniedziałek rano 2-go maja 2011 – kościół Wniebowzięcia NMP (Concorde) 263bis, rue Saint Honoré 75001 Paris. Program Pielgrzymki: pielgrzymowanie do czterech Bazylik Większych w Rzymie: San Pietro, San Paolo, Santa Maria Maggiore i San Giovanni, zwiedzanie Rzymu, wyjazd na Monte

Cassino, a przede wszystkim udział w Uroczystościach Beatyfikacyjnych w niedzielę 1-go maja 2011. Ilość miejsc ograniczona - według kolejności zgłoszeń. Koszt Pielgrzymki 750 € - w płatki należy dokonać przy zgłoszeniu. Czeka należy wystawiać na: Aumônerie Polonaise CCP 23 343 69 N Paris. W tych kosztach: noclegi, trzy posiłki dziennie, podróż, ubezpieczenie, wyjazd na Monte Cassino. Przy załatwieniu sobie podróży we własnym zakresie koszt udziału w pielgrzymce wynosi 600€.

Pielgrzymka B - Wersja krótka 29 kwiecień – 2 maj 2011

Wyjazd autokarem 29-go kwietnia, w piątek o godz. 19.00 i powrót z Rzymu do Paryża w poniedziałek 2-go maja 2011 – kościół Wniebowzięcia NMP (Concorde) 263bis, rue Saint Honoré 75001 Paris.

Program Pielgrzymki: pielgrzymowanie do czterech Bazylik Większych w Rzymie: San Pietro, San Paolo, Santa Maria Maggiore w sobotę 30-go kwietnia. Całonocne czuwanie przed Uroczystościami Beatyfikacyjnymi w niedzielę 1-go maja 2011. Ilość miejsc ograniczona - według kolejności zgłoszeń.

Koszt Pielgrzymki 200 € - w płatki należy dokonać przy zgłoszeniu. Czeka należy wystawiać na: Aumônerie Polonaise CCP 23 343 69 N Paris. W tych kosztach: podróż, ubezpieczenie, obiad w sobotę i w niedzielę, kosztą przemieszczania się w Rzymie.

Dodatkowo in forma, je: Polska Mi. ja Katolicka, 263 bis, rue St Honoré 75001 Paris. Tel.: 01 55 35 32 32, fax.: 01 42 96 19 89; e-mail: pmk@club-internet.fr

LITURGIA SŁOWA

Niedziela Palmowa, Męki Pańskiej

DRUGIE CZYTANIE

Flp 2,6-11

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian

Chrystus Jezus istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w tym co zewnętrznie uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg wywyższył Go nad wszystko i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych, i aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca.

EWANGELIA

Mt 27, 11-54

Męka naszego Pana Jezusa Chrystusa wg św. Mateusza

Jezusa stawiono przed namiestnikiem. Namiestnik zadał Mu pytanie: Czy Ty jesteś królem żydowskim? Jezus odpowiedział: Tak, Ja nim jestem. A gdy Go oskarżali arcykapłani i starsi, nic nie odpowiadał. Wtedy zapytał Go Piłat: Nie stąszysz, jak wiele zeznają przeciw Tobie? On jednak nie odpowiadał mu na żadne pytanie, tak, że namiestnik bardzo się dziwił.

Jezus odrzucony przez swój naród

A był zwyczaj, że na każde święto namiestnik uwalniał jednego więźnia, którego chcieli. Trzymano zaś wtedy znacznego więźnia, imieniem Barabasza. Gdy się, więc zebrali, spytał ich Piłat: Którego chcecie, żebym wam uwolnił, Barabasza czy Jezusa, zwanego Mesjaszem? Wiedział, bowiem, że przez zawiść Go wydali. A gdy on odbywał przewód sądowy, żona jego przystąpiła mu ostrzeżenie: Nie miej nic do czynienia z tym Sprawiedliwym, bo dzisiaj we śnie wiele nacierpiałam się z Jego powodu. Tymczasem arcykapłani i starsi namówili tłumy, żeby prosiły o Barabasza, a domagały się śmierci Jezusa. Pytał ich namiestnik: Którego z tych dwóch chcecie, żebym wam uwolnił? Odpowiedzieli: Barabasza. Rzekł do nich Piłat: Cóż, więc mam uczynić z Jezusem, którego nazywają Mesjaszem? Zawołali wszyscy: Na krzyż z Nim! Namiestnik odpowiedział: Cóż właściwie złego uczynił? Lecz oni jeszcze głośniejszym głosem krzyknęli: Na krzyż z Nim! Piłat, widząc, że nic nie osiąga, a wzburzenie raczej wzrasta, wziął wodę i umył ręce wobec tłumy, mówiąc: Nie jestem winny krwi tego Sprawiedliwego. To wasza rzecz. A cały lud zawołał: Krew Jego na nas i na dzieci nasze. Wówczas uwolnił im Barabasza, a Jezusa kazał ubiczować i wydał na ukrzyżowanie.

Król wyśmiany

Wtedy żołnierze namiestnika zabrali Jezusa z sobą do pretorium i zgromadzili koło Niego całą kohortę. Rozebrali Go z szat i narzucili na Niego płaszcz szkartatny. Uplótszy wieniec z ciernia, włożyli Mu na głowę, a do prawej ręki dali Mu trzcinę. Potem przyklękali przed Nim i szydzili z Niego, mówiąc: Witaj, królu żydowski! Przy tym pluli na Niego, brali trzcinę i bili Go po głowie. A gdy Go wyszydili, zdjęli z Niego płaszcz, włożyli na Niego własne Jego szaty i odprowadzili Go na ukrzyżowanie.

Droga krzyżowa

Wychodząc, spotkali pewnego człowieka z Cyreny, imieniem Szymon. Tego przymusili, żeby niósł krzyż Jezusa. Gdy przyszedli na miejsce zwane Golgotą, to znaczy Miejsce Czaszki, dali Mu pić wino zaprawione goryczą. Skosztował, ale nie chciał pić. Gdy Go ukrzyżowali, rozdzielili między siebie Jego szaty, rzucając o nie losy. I siedząc, tam Go pilnowali. A nad głową Jego umieścili napis z podaniem Jego winy: To jest Jezus, król

żydowski. Wtedy też ukrzyżowano z Nim dwóch złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej stronie.

Wyszydzenie na krzyżu

Ci zaś, którzy przechodzili obok, przeklinali Go i potrząsali głowami mówiąc: Ty, który burzysz przybytek i w trzech dniach go odbudowujesz, wybaw sam siebie; jeśli jesteś Synem Bożym, zejź z krzyża!. Podobnie arcykapłani z uczonymi w Piśmie i starszymi, szydząc, powtarzali: Innych wybawia, siebie nie może wybawić. Jest królem Izraela: niechże teraz zejździe z krzyża, a uwierzymy w Niego. Zaufał Bogu: niechże Go teraz wybawi, jeśli Go miłuje. Przecież powiedział: Jestem Synem Bożym. Tak samo lżyli Go i złoczyńcy, którzy byli z Nim ukrzyżowani.

Śmierć Jezusa

Od godziny szóstej mrok ogarnął całą ziemię aż do godziny dziewiątej. Około godziny dziewiątej Jezus zawołał donośnym głosem: Eli, Eli, lema sabachthani? To znaczy: Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścił? Słyszając to, niektórzy ze stojących tam mówili: On Eliasza wota. Zaraz też jeden z nich pobiegł i wzięwszy gąbkę, napełnił ją octem, włożył na trzcinę i dawał Mu pić. Lecz inni mówili: Poczekaj! Zobaczymy, czy przyjdzie Eliasz, aby Go wybawić. A Jezus raz jeszcze zawołał donośnym głosem i wyzionął ducha.

*Wszyscy klękają i przez chwilę zachowują milczenie.**Po śmierci Jezusa*

A oto zastona przybytku rozdarta się na dwoje z góry na dół; ziemia zadrżała i skały zaczęły pękać. Groby się otworzyły i wiele ciał Świętych, którzy umarli, powstało. I wyszedłszy z grobów po Jego zmartwychwstaniu, weszli do Miasta Świętego i ukazali się wielu. Setnik zaś i jego ludzie, którzy odbywali straż przy Jezusie, widząc trzęsienie ziemi i to, co się działo, zlekli się bardzo i mówili: Prawdziwie, Ten był Synem Bożym. □

Nie zdejmę krzyża

Bp Ignacy Dec

Zwykle tak bywa, że na początku pisanego tekstu, w ogłoszonym w układzie, autor stara się ukazać doniosłość i aktualność podjętowanego przez siebie zagadnienia. Myślę, że w przypadku niniejszego tematu, dotyczącego krzyża i symboli religijnych jesteśmy zwolnieni z konieczności uzasadnienia aktualności tego problemu w obliczu wydarzeń, które w ostatnich latach, miesiącach i tygodniach dzieją się w Europie i w Polsce.

Chrześcijaństwo od samego początku było związane z krzyżem. Niosło narodom ziemi prawdę, że Chrystus przez śmierć na krzyżu dokonał zbawienia człowieka i świata. Stąd też od zarania chrześcijaństwa krzyż stał się znakiem świętym i jakby wizytówką Kościoła. Stał się przedmiotem czci i kultu, był brany w obronę przed wrogami, którzy chcąc niszczyć chrześcijaństwo uderzali zawsze w krzyż, podejmowali walkę z krzyżem. Walka z krzyżem i o krzyż ma swoją długą i dramatyczną historię. Dramatycznie wyglądają także jej ostatnie stronicie zapisane wydarzeniami po drugiej wojnie światowej, w Polsce, Europie i świecie. Starsze pokolenia Polaków pamiętają z autopsji tę walkę, poczynając od usuwania krzyży ze szpitali, szkół i innych budynków użyteczności publicznej – w okresie peerelowskim, poprzez walkę o krzyż na Żwirówku w Oświęcimiu, który przeszkadzał w tym miejscu środowiskom żydowskim, aż do ostatniego sporu o krzyż w Warszawie na Krakowskim Przedmieściu na Placu przed Pałacem Prezydenckim, po katastrofie smoleńskiej, w której zginęli, wraz z innymi, Prezydent Lech Kaczyński z małżonką (...).

Kult krzyża

Krzyż stał się przedmiotem szczególnej czci w liturgii Kościoła. Był zawsze umieszczany w miejscu, gdzie sprawowana była Eucharystia. W czasie uroczystej celebracji, połączonej z okadzaniem otarza, celebrans zatrzymuje się przed krzyżem i składa mu hołd przez okadzanie. Szczególny hołd krzyżowi składa Kościół w Wielki Piątek, podczas liturgii męki i śmierci Jezusa Chrystusa. Istotną częścią tej liturgii jest adoracja krzyża. Kapłan odstawiając krzyż trzykrotnie śpiewa przed ludem słowa: „Oto drzewo krzyża, na którym zawisło zbawienie świata”. Lud odpowiada: „Pójdźmy z pokonem”. Adorujemy wtedy krzyż w milczeniu, na kolanach. Podchodzimy także, by go ze czcią ucałować. Podczas adoracji krzyża śpiewamy pieśni: „Krzyżu święty nade wszystko, drzewo przenajszlachetniejsze”; „Krzyżu Chrystusa, bądźże pochwalony, na wieczne czasy bądźże pozdrowiony”; „W krzyżu cierpienie, w krzyżu zbawienie, w krzyżu miłości nauka”; „Zbawienie przyszło przez krzyż, ogromna to tajemnica”, „Zwyciężymy Chryste przez twój krzyż”.

Krzyż w chrześcijaństwie szybko wyszedł poza świątynie. Powędrował w przestrzeń różnych sektorów życia publicznego.

fot. P.O.

Był umieszczany na wieżach kościołów, stawiano go na grobach w okresie pokoju i wojny, stawiano przy drogach, wieszano na ścianach mieszkań i sal, pomieszczeń użyteczności publicznej: w salach szkolnych, szpitalnych, w sądowych, w pomieszczeniach biurowych, w halach fabrycznych, zawieszano na szyi, jednym słowem – umieszczano go w niemalże wszystkich miejscach życia prywatnego i publicznego, wszędzie tam, gdzie przebywał człowiek, przyznający się do Chrystusa.

Krzyż Chrystusa znalazł szczególną cześć w naszym Narodzie. Szybko się znalazł w pałacach królewskich, w domach rycerskich, dworach szlacheckich i chatach wieśniaczych. Krzyż znalazł szczególne miejsce w teologii, kulcie i duchowości chrześcijańskiej. W ciągu wieków powstało wiele bractw, stowarzyszeń i instytucji życia konsekrowanego pod wezwaniem Krzyża Chrystusa. Krzyż znalazł także poczesne miejsce w ikonografii i w literaturze.

Krzyż towarzyszył naszym bohaterom narodowym, żołnierzowi polskiemu w walce o wolność waszą i naszą. Gdy niedawno minęła go rocznica Bitwy Warszawskiej, nie sposób nie wspomnieć jej bohatera ks. Ignacego Skorupki. Kiedy bolszewicy stanęli u wrót stolicy, ks. Ignacy poprosił ówczesnego metropolity warszawskiego kard. Aleksandra Kakowskiego o zgodę na wstąpienie do wojska i jako kapelan trafił do 236. Ochotniczego Pułku Piechoty. A w mglisty poranek 14 sierpnia ks. Ignacy szedł na czele oddziału z krzyżem w ręku. Żołnierze porwani przykładem kapelana przestali się cofać i uderzyli na wroga.

Można powiedzieć, że przez całe wieki krzyż Chrystusa był mocą dla Jego uczniów i doznawał od nich ogromnej czci, a był zwalczany: wykopywany i ściągany tylko przez wrogów Chrystusa i Kościoła. W Polsce ściągali krzyże zaborcy, ściągano je w czasach stalinowskich, ściągano je wiele razy w powojennej historii, ściągano je zazwyczaj rękami wyrobników, tchórzów, karierowiczów.(...)

Ojciec św. Benedykt xvi 5 czerwca 2010 r. w Nikozji, w czasie jego pielgrzymki apostołskiej na Cypr wypowiada słowa: „Wielu ludzi mogłoby zapytać, dlaczego chrześcijanie czczą narzędzie tortury, znak cierpienia, porażki i upadku. To prawda, że krzyż wyraża wszystkie te rzeczy. Jednakże ze względu na Tego, który został wywyższony na krzyżu dla naszego zbawienia, krzyż ukazuje także ostateczny tryumf Bożej miłości nad całym złem świata (...) Przemawia on do wszystkich, którzy cierpią: prześladowanych, chorych, ubogich, zepchniętych na margines społeczny, ofiar przemocy, i daje im nadzieję, że Bóg może ich cierpienie przemienić w radość, osamotnienie – w poczucie duchowej bliskości, a śmierć – w życie. Krzyż daje upadłemu światu nieskończoną nadzieję”.

O należne miejsce Kościoła w Polsce

ciąg dalszy ze str. 3

Po wojnie trudno sobie z kolei bez Kościoła wyobrazić społeczną opór i trwanie narodowego pierwiastka. Szczególny związek z narodem miał miejsce w stanie wojennym. A jednak...

Z komunizmu wyszło nie tylko obolałe społeczeństwo, ale też razem z nim poobijany Kościół. Po 1989 zaczął się nowy etap szukania miejsca Kościoła w Ojczyźnie. Niestety, nie zawsze były to poszukiwania udane.

Pierwsze ataki na Kościół i jego pozycję zaczęły się pod koniec lat 80-tych ubiegłego wieku. O ile prześladowania komunistyczne tylko umacniały opór i przynosiły Kościołowi dodatkową sympatię, to tym razem nowi („starzy”?) przeciwnicy katolicyzmu sięgnęli po metody bardziej wyrafinowane. Wprowadzano stereotyp zastępowania ideologii „czerwonej”, ideologią „czarną”. Głównymi bohaterami twórczości rozmaitej maści „satyryków” stali się księża, zakonnice, biskupi. Przywracanie normalności społecznej w postaci konkordatu, powrotu religii do szkół, pojawienia się kapelanów w wojsku, policji, czy straży granicznej, powrót do instytucji publicznych krzyża – przedstawiano jako „klerykalizację kraju”. Dość szybko manipulatorom udało się zamienić wizję Kościoła jako wspólnoty wszystkich wiernych na obraz instytucji księży i biskupów, często podejrzewanych o czysto materialne intencje, rozbijanie się „maybachami”, bogacenie się. „Kolorowa” prasa, ale nie tylko, z wilczym apetytem rzucała się na prawdziwe, a częściej domniemane skan-

dale z udziałem księży, a prym wiódł tu impertynencki tygodnik „Nie” Urbana. Za wszelką cenę wielowiekowe zasługi Kościoła dla Ojczyzny starano się utopić w demo-libertyńskim szambie. To zadanie zostało poniekąd wypełnione.

Nie bez winy jest jednak i sam Kościół hierarchiczny. W episkopacie wprowadzono dość dziwne zasady demokracji, a biskupi przestali mówić jednym głosem. Pojawili się „biskupi postępowi” i „konserwatywni”. Choć tych pierwszych było mniej, to ich wypowiedzi, nagłaśniane także w świeckich mediach, łącznie z „Gazetą Wyborczą”, miały izolować głosy innych, tworzyć wrażenie istnienia jakiegoś innego, bardziej „postępowego” Kościoła w Kościele.

Piotr Semka w tygodniku „Uważam, Rze” zauważa, że myliłby się ten, kto podejrzewałby, iż na forum episkopatu odbywają się wyraziste dyskusje o kształcie Polski; „ostatnim szefem obrad, który potrafił niemal każdego przywołać do porządku, był kardynał Józef Glemp, który odszedł z funkcji przewodniczącego KEP (Konferencji Episkopatu Polski) w 2004 r. Teraz, jak wskazują liczne relacje z obrad, każdy biskup czuje się równy i rzadko dochodzi do wyraźnego ustalenia wspólnej linii, której trzymają się wszyscy bracia w biskupstwie”. Semka dodaje, że abp Józef Michalik wybrał „rolę jedynie przewodniczącego obrad”, a „brak jedności w sposobie realizacji celów duszpasterskich bywa dla wiernych także bardzo rozczarowujący. Co rusz dochodzi do dezorientacji”. Kolejne listy pasterskie są mało wyraziste, ogólne, czasami w sprawach najistotniejszych głosu hierarchów nie słychać zaś w ogóle.

Z KRAJU

- Tłumy krakowian przyszły pod „papieskie okno” przy ul. Franciszkańskiej 3, by uczcić szóstą rocznicę śmierci papieża Jana Pawła II. W Warszawie zorganizowano wieczorne czuwanie modlitwne na placu Piłsudskiego. Podobnie rocznicę czczono w wielu innych polskich miastach.
- Donald Tusk pojechał z wizytą do Kiszyniowa, gdzie brał udział w Forum „UE-Moldawia”. Premier składał także wizytę na Ukrainie.
- Ponad 120 tys. podpisów zebrała Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” pod listem-apelem o odwołanie ministra edukacji Katarzyny Hall. SLD chce z kolei odwołania ministra finansów Rostkowskiego. PiS złoży zaś w najbliższym czasie wniosek o odwołanie ministra skarbu Aleksandra Grada (PO).
- Prezes PiS Jarosław Kaczyński uważa, że niedostateczna praca prokuratury w sprawie katastrofy smoleńskiej jest przesłanką do powołania komisji śledczej.
- „Ruch społeczny im. prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego” inauguruje swoją działalność 10 kwietnia w Sali Kongresowej w Warszawie. W jego skład wchodzi przedstawiciele różnych stowarzyszeń.
- Prezydent Warszawy, Gronkiewicz-Waltz, po raz kolejny potwierdziła, że nie ma możliwości, aby na Krakowskim Przedmieściu powstał pomnik upamiętniający ofiary katastrofy smoleńskiej.
- Jeden z placów w centrum Lublina będzie nosił imię śp. Lecha Kaczyńskiego. Radni miejscy przegłosowali uchwałę w tej sprawie.
- Senat przyjął jednogłośnie uchwałę, w której oddaje hołd o. Stanisławowi Papczyńskiemu – wybitnemu kapłanowi, teologowi, patriotcie, założycielowi Zgromadzenia Księża Marianów.
- Do dalszych prac w sejmowej podkomisji trafił projekt przepisów umożliwiający pochówki martwo urodzonych dzieci. Proponowana nowelizacja ma usunąć biurokratyczne przeszkody.
- Polscy postowie ze specjalnej grupy ds. oceny

realizacji traktatu polsko-litewskiego udali się do Wilna, by przełamać impas we wzajemnych stosunkach. Wraz z kolegami z litewskiego Sejmu będą rozmawiać m.in. o ustawie o oświacie i prawach mniejszości polskiej na Litwie.

- „Palmiry to w jakiejś mierze odpowiednik Katynia, to warszawski Katyń” – mówił prezydent Komorowski podczas uroczystości otwarcia tego muzeum.
- Prezydent podpisał ustawę zwiększającą uposażenie byłych prezydentów z 50 do 75% zasadniczego wynagrodzenia urzędującej głowy państwa.
- Sejm zdecydował, że prokuratorzy nie muszą ścigać osób posiadających niewielkie ilości narkotyków. Przeciw nowelizacji było PiS, które uważa, że otwiera to drogę do legalizacji narkotyków. Skoro i tak zawaleni pracą prokuratorzy „nie muszą” tego robić, to po prostu nie będą, a policja po prostu przestanie handlarzy tupać. Swoją drogą jak rządzący godzą coraz bardziej restrykcyjną politykę wobec palaczy tytoniu z rozluźnianiem norm dla palaczy „trawki” nie wiadomo.
- Senator Paweł Klimowicz ogłosił, w czasie senackiej debaty nad ustawą o OFE, że odchodzi z tego powodu z PO.
- PiS opublikował „Raport o stanie państwa”. Ma on 116 stron. PiS stawia w nim zarzuty rządowi w niemal wszystkich dziedzinach, m.in. prowadzenie „berozumnej polityki zagranicznej”, polegającej na „klientyzmie i samodegradacji naszego kraju”. Raport składa się z 56 rozdziałów, np. „Ministerstwo arogancji finansowej Jacka Rostkowskiego” czy „Moralna szara strefa III Rzeczypospolitej”, w którym PiS ocenia, że rozwiązanie w 1990 r. SB było fikcją. Jest też mowa o „Agencji (nie)Bezpieczeństwa Wewnętrznego”. Dokument odnosi się także do katastrofy smoleńskiej: „premier dał się użyć w prowadzonej przez Rosję rozgrywece przeciwko prezydentowi, co m.in. skutkowało rozdzieleniem wizyt i skończyło się katastrofą, w której zginął Lech Kaczyński i 95 innych obywateli RP”.

- Rada Polityczna przyjęła uchwałę, w której sprzeciwia się sprzedaży Lotosu Rosjanom. To złamanie przyjętej zasady, że Rosjanie nie wchodzi do sektora energetycznego.
- Wg Instytutu Badania Opinii Homo Homini na PO chciałoby oddać swój głos 31% Polaków, na PiS chce głosować 26%, SLD popiera 16% ankietowanych, a PS1 7%. Poniżej pięcioprocentowego progu wyborczego znalazły się P1N, który uzyskał 3% głosów oraz Ruch Poparcia Palikota – Nowoczesna Polska (0,5%).
- „Śląskość i kaszubskość PiS całkowicie akceptuje i ceni, ale twierdzenie, że istnieje naród śląski, my rzeczywiście traktujemy za zakamuflowaną opcję niemiecką” – te słowa Jarosława Kaczyńskiego, które padły w związku z nawoływaniem autonomistów do deklarowania w spisie powszechnym „narodowości śląskiej”, wywołały medialną burzę i komentarze o rzekomym obrażeniu mieszkańców tego regionu. PO składa wniosek do prokuratury.
- Tymczasem w świetle polskich przepisów, umów i konwencji międzynarodowych, narodowość śląska nie istnieje. Nie ma też takiej grupy etnicznej. Potwierdził to Sąd Najwyższy w dwu orzeczeniach wydanych w związku z próbą zarejestrowania w 1998 r. stowarzyszenia Związek Ludności Narodowości Śląskiej, a w 2006 r. Związku Ludności Narodowości Śląskiej. Po pierwszym wyroku członkowie komitetu założycielskiego wystąpili do Trybunału w Strasburgu (sprawa Gorzelik i inni przeciwko Polsce), ale Trybunał skargę oddalił... Atakujący prezesa PiS znowu się ośmieszają...
- Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce zaprotestował przeciwko wypowiedzi Kaczyńskiego o śląskości. I chyba wszystko jasne?
- Kolejny mit o „zbrodniach Ziobry” upada. Prokuratura umorzyła śledztwo w sprawie nieprawidłowości przy zabezpieczeniu śladów i dowodów po śmierci byłej postanki SLD Blidy. Żadnego zacierania śladów nie było. □

Biskupi boją się kontrowersyjności i dają się wypychać do „zakrystii”, gdzie najchętniej chcieliby ich widzieć przeciwnicy Kościoła. Listy poświęcone np. potrzebie przestrzegania przepisów drogowych są z pewnością słuszne, ale nie wyczerpują misji Kościoła i nie wydają się istotne, zwłaszcza w momentach dla narodu być może przelomowych. Trzeba pamiętać, że zajmowanie się kodeksem drogowym, czy działalnością charytatywną to te obszary spoteczne, do których wrogowie Kościoła chętnie by Jego misję ograniczyli. Wszystko inne ma już być „wtrącaniem się do polityki”. Dlatego być może wierni nie mogą się dowiedzieć wprost, że np. deklaracja Bronisława Komorowskiego, iż „jest za życiem, więc popiera in vitro” była sprzeczna z nauczaniem Kościoła. Brakuje jasnych zasad, prostych i wyraźnych norm.

Są jeszcze i inne uwarunkowania działalności Kościoła instytucjonalnego. Wspomaganie niektórych dzieł Kościoła z pieniędzy publicznych rodzi czasami pokusę szantażu ze strony władzy, czyli tychże pieniędzy szafarza. Trudno wtedy o krytykowanie „dobrodzieja” i stąd prosta droga do niebezpiecznej dla Kościoła odmiany józefinizmu. Niezłym przykładem było tu wplątanie Kościoła w sprawę komisji majątkowej. Zwyktemu aktowi sprawiedliwości i oddawaniu Kościołowi jego własności, towarzyszyła korupcja ze strony b. funkcjonariusza SB, za którą poszedł natychmiast medialny przekaz o rzekomym, nieuzasadnionym, bogaceniu się kleru.

Kolejny problem Kościoła to pewien balast wyniesiony z epoki komunizmu. Bohaterskie zachowanie większości kleru, zostało zatarte

pojawianiem się jednostkowych przypadków współpracy niektórych kaptanów z SB. Szansę na szybkie rozliczenie się z tego typu obciążeń chyba zaprzepaszczono. Bywa i tak, że ci którzy mają coś w tym temacie na sumieniu, stają się zwolennikami antyustracyjnych środowisk, które nie są wcale Kościołowi przychylnie. Czasami dawne uwikłania mogą też rzutować na czasy współczesne. Zatrudnienie po stronie kościelnej operatywnego funkcjonariusza dawnej SB we wspomnianej komisji majątkowej jest tutaj jednym z przykładów tychże zaszłości.

Wszystkie te uwarunkowania nie zmieniają jednak faktu istnienia coraz silniejszego środowiska antyklerykalnego. Los partii Palikota pokazuje, że na szczęście jest na to może za wcześnie, ale zatrzymanie spoteczeństwa trwa i za kilka lat obrodzi kłosem mocniej. Na antyklerykalizm stawia też SLD (Sojusz Lewicy Demokratycznej). Z pewnością dodatkowe punkty procentowe za ataki na Kościół zostały tu przez postkomunistów dobrze policzone...

I na koniec trochę optymizmu. Trudno nie przyznać racji ks. arcybiskupowi Józefowi Michalikowi, który wspomina: „Kardynał Wyszyński mawiał, i to dla mnie ważne słowa, że aby głosić kłamstwo, trzeba sztabu ludzi. By głosić prawdę, wystarczy jeden człowiek. Każdy ma obowiązek starać się być tym jednym...”. Po Wielkim Piątku, kiedy przeżywamy śmierć Jezusa Chrystusa, przychodzi przecież Jego Zmartwychwstanie. □

Bogdan Usowicz

ZE ŚWIATA

- Ponad 200 osób, głównie cywilów, zginęło w Misracie, gdzie toczyły się zacięte walki między wojskami Kaddafiego a powstańcami. Misrata była ostatnim punktem oporu rebeliantów w zachodniej Libii.

- Amerykańska armia przerwała atakowanie celów w Libii. Udział USA w działaniach będzie możliwy tylko na prośbę dowództwa Paktu i za zgodą Waszyngtonu. Armia amerykańska wycofała w związku z tym z Libii swoje samoloty bojowe.

- Szwedzki parlament przegłosował wystąpienie poza granice kraju 10 samolotów, w celu wsparcia operacji NATO w Libii.

- Ustępujący szef współpracującej w Niemczech Partii Wolnych Demokratów (FDP) Guido Westerwelle zamierza także zrezygnować ze stanowiska wicekanclerza Niemiec.

- Trzy największe banki portugalskie zapowiedziały, że przestaną kupować obligacje rządowe i wezwały rząd do zaciągnięcia doraźnej pożyczki, zapewniającej finansowanie do czasu zaplanowanych na 5 czerwca wyborów.

- W Kazachstanie odbyły się przedterminowe wybory prezydenckie. Pewnym faworytem był od początku urzędujący prezydent Nazarbajew. Główne partie opozycyjne w Kazachstanie głosowanie zbojkotowały. Miedwediew pogratulował Nazarbajewowi zwycięstwa.

- Policja otoczyła centrum stolicy Azerbejdżanu, Baku, aby uniemożliwić nielegalną demonstrację opozycji domagającej się reform demokratycznych.

- Prezydent Kosowa Pacolli zapowiedział, że nie zamierza podawać się do dymisji. Wcześniej Sąd Konstytucyjny tego kraju jego wybór unieważnił.

- 12 osób zginęło, gdy rozwścieczeni spaleniem koranu w USA demonstranci zaatakowali siedzibę ONZ. Do ataku doszło w Mazar-i-Szarif na północy Afganistanu. Spalenie koranu potępił Obama.

- Oddziały paramilitarne i policyjne rozpedziły trwający pięć dni protest kilku tysięcy wysiedlanych

w prowincji Junnan w południowo-zachodnich Chinach rolników.

- Państwo żydowskie liczy, że Moskwa pomoże mu powstrzymać unijny plan uznania Palestyny. W tej sprawie mają być prowadzone tajne rozmowy rosyjsko-izraelskie na szczeblu ministrów spraw zagranicznych.

- Gruzja krytykuje decyzję trybunału w Hadze, który odmówił ścigania Rosji za „czystki etniczne” w Abchazji i Osetii Południowej.

- Bułgarska Cerkiew prawosławna beatyfikowała ofiary powstania antytureckiego w 1876 r.

- Przemoc policyjna i nadużywanie podstuchu oraz ingerencja w życie osobiste obywateli, to główne problemy z przestrzeganiem praw człowieka w Bułgarii.

- W Mińsku zakończyło działalność biuro OBWE. Białoruś opuścił też szef biura, któremu władze białoruskie nie przedłużyły mandatu.

- Sekretarz generalny Kongresu Żydów twierdzi, że chociaż na stronie internetowej jego organizacji został zamieszczony artykuł Menachema Rosensafta, który wzywał Amerykanów żydowskiego pochodzenia, by „przestali wydawać dolary w Polsce”, to był to jedynie przedruk z nowojorskiego tygodnika i nie wyrażał stanowiska Światowego Kongresu Żydów. Kongres krytykuje rząd w Warszawie za zaniechanie prac nad ustawą reprivatyzacyjną. Co ciekawe, w tej dyskusji przytacza się teraz argumenty z książek Grossa, o tym, że Polacy wzbogacali się na majątkach żydowskich. Kongres korzysta też z argumentów rządu, że Polska jest podobno w bardzo dobrej sytuacji finansowej. Do restytucji mienia żydowskiego wzywał też rząd USA.

- Na Wzgórzach Wuleckich we Lwowie rozpoczęła się budowa pomnika profesorów lwowskich uczelni zamordowanych w 1941 r. przez Niemców. Monument powstaje z inicjatywy władz Wrocławia i Lwowa. Jego odsłonięcie planowane jest na 3 lipca.

- Z badania młodzieży izraelskiej wynika, że 46% ankietowanych opowiada się za tym, aby pozba-

wić podstawowych praw politycznych – w tym np. biernego prawa wyborczego – arabskich obywateli Izraela. Na pytanie, co czuje, gdy myśli o Arabach, co czwarty młody Izraelczyk powiedział, że „nienawiść”, a 12% wskazało na „strach”. 60% żydowskiej młodzieży w Izraelu przedkłada „silne przywództwo” nad rządy prawa. Za narodowy cel numer jeden ankietowani uznali „żydowskość” państwa (ponad 33%), a demokracja znalazła się dopiero na trzecim miejscu – z 14,3% wskazań. Młodzi największym zaufaniem darzą armię (93% badanych). Warto porównać z poglądami „Europejczyków”.

- Władza prezydenta Gbago na Wybrzeżu Kości Słoniowej upada. Wojska francuskie przejęły kontrolę nad lotniskiem w Abidżanie. Sity uznanego za zwycięzcę wyborów Alassane Ouattary zaatakowały stolicę, która była bastionem Laurenta Gbago.

- Rząd tymczasowy Egiptu wymienił 18 redaktorów naczelnych najważniejszych mediów w tym kraju.
- Wg wstępnych wyników wybory prezydenckie na Haiti wygrał popularny muzyk i piosenkarz Michel Martelly zdobywając 67,57% głosów.

- Generał Than Shwe, który stojąc na czele junty rządził Birmą żelazną ręką od 1992 r., przeszedł na emeryturę.

- Liczba osób poszukujących pracy w Hiszpanii sięgnęła 4 333 669 i jest najwyższa od 15 lat.

- Francuski rząd chce karać klientów prostytutek. Podobne prawo obowiązuje już w Szwecji, Norwegii, Finlandii i na Islandii.

- Kanclerz Niemiec Merkel i jej ministrowie dostali do dyspozycji luksusowego airbusa A340, wyposażonego dodatkowo m.in. w system obrony przeciwrakietowej.

- FBI rozbiła organizację mafijną złożoną z chasydów. Prali brudne pieniądze i przemycali organy ludzkie z Izraela. Na czele szajki stał... rabin.

- Izraelski eksport wojskowy bije kolejne rekordy. W ubiegłym roku przemysł zbrojeniowy tego kraju sprzedał za granicę uzbrojenie o wartości ponad 7,3 mld dolarów. □

opracowana przez Przymierze Rodzin-ARKA

Droga Krzyżowa z „Głosem Katolickim”

Ostatnia ziemską drogą naszego Pana. Tyle w niej bólu i wysiłku. A ile miłości i przebaczenia! Ta miłość przemogła nienawiść. Ta miłość przyjęła cios. Ta miłość nie przekreśla. Ta miłość mówi Ci: wstań i idź dalej, i dalej! Ta miłość to moc, nadzieja i zmartwychwstanie dla waszego małżeństwa, dla waszej rodziny, dla twojej samotności.

Stacja I: Jezus niesłusznie skazany na śmierć

Niesłuszne posądzenie, wyrok... Jakżesz są nam bliskie w małżeństwie i rodzinie. Mając często tylko skrawki informacji wydajemy wyrok, posądzamy o zdradę, o kradzież, o kłamstwo, o nieposzanowanie wspólnych wartości. Osądzamy męża, żonę, dzieci, sąsiadów, pracodawców lub oni nas posądzają. Jezu niesłusznie skazany na śmierć, w Tobie znajdziemy zrozumienie, oparcie, wybaczenie.

Któryś za nas cierpiął rany, Jezu Chryste zmiłuj się nad nami.

Stacja II: Jezus bierze krzyż

Przyjmując krzyż. Czy ci młodzi, kiedy w białej sukni i garniturze stoją na ślubnym kobiercu myślą lub mają świadomość krzyża? Chyba nie, choć może niektórzy... Przyjmując krzyż naszych różnic wychowania, podchodzenia do takiej czy innej sprawy, docierania się, krzyż obnażania intymnych zakamarków swojej psychiki, wstydlivej przeszłości. Krzyż rodzenia i wychowania dzieci a zwłaszcza tak trudnej dziś młodości. Krzyż braku pracy czy mieszkania. Krzyż niezrozumienia, zamknięcia w sobie, a dla niektórych krzyż pijaństwa, albo rozpusty. Jezu biorący krzyż na ramiona pomóż nam przyjmując krzyż codzienności.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja III: Jezus upada pod ciężarem krzyża po raz pierwszy

Gdy ciężar krzyża jest ponad nasze siły – upadamy. Ale popatrzmy na Ciebie. Oto Ty też leżysz na ziemi. Zdecydowałeś się na kroczenie tą drogą i poświęciłeś całe Twoje życie, aby nam pokazać, że tylko na niej możemy autentycznie żyć i wzrastać. Patrząc na Ciebie widzimy, jak z każdym krokiem tracisz siły i tracisz życie. Ale uczy-

teś nas – i ciągle uczysz – że ofiara to nie strata, lecz wielki zysk. Płaci się sobą cenę wielką, ale zysk jest bez porównania większy. Ofiara, to najlepsza inwestycja, której owoce można podziwiać już na ziemi, ale w pełni będziemy radować się nimi w niebie. Daj nam Panie, nasz Mistrzu i Zbawicielu, ducha zrozumienia wartości daru samego siebie – w naszych codziennych relacjach z naszymi najbliższymi.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja IV: Jezus spotyka swoją Matkę

Matka wiernie towarzyszyła Jezusowi do końca. Była z Nim na Jego drodze krzyżowej, była pod krzyżem. Do końca. Ileż trzeba wysiłku by wychować dziecko. Towarzyszymy im od urodzenia byśmy chcieli uchronić je od zła, od trosk, od bólu. Jesteśmy z nimi w złych chwilach, wspieramy w trudnych sytuacjach. Aż do dorostości, tak długo jak będą nas potrzebować. Na pewno doświadczyliśmy tego samego od własnych rodziców. Czy teraz, kiedy są starzy pamiętamy o nich? A może brakuje nam czasu, nawet na to, by zadzwonić i dowiedzieć się, jak się czują? Może czują się niepotrzebni i zapomniani przez własne dzieci? Maryjo módl się, by nasze serca nie stały się nieczute dla naszych ojców i matek, byśmy nie spychali ich poza margines naszego życia.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja V: Szymon z Cyreny pomaga nieść krzyż Jezusowi

Ludzka natura Jezusa potrzebowała pomocy. Ubiczowane i umęczone ciało zaczyna odmawiać posłuszeństwa. Widzą to oprawcy i przymuszają przypadkowego przechodnia, żeby pomógł nieść krzyż Jezusa. Bo okrutny spektakl mógłby się zbyt szybko skończyć. Skatowany Jezus przyjmuje pomoc... Jakże często nie chcemy przyjąć pomocy, chcemy być samowystarczalni. „... sam sobie dam radę, nie potrzebuję twojej pomocy...” – myślimy, że przyjęcie pomocy jest upokarzające. W życiu małżeńskim popadamy w rywalizację i przyjęcie pomocy mogłoby obnażyć naszą słabość. Panie Jezu naucz nas dzielić się naszym krzyżem, naucz nas stawać w prawdzie i powiedzieć „nie daję już rady...”

Któryś za nas cierpiął rany.

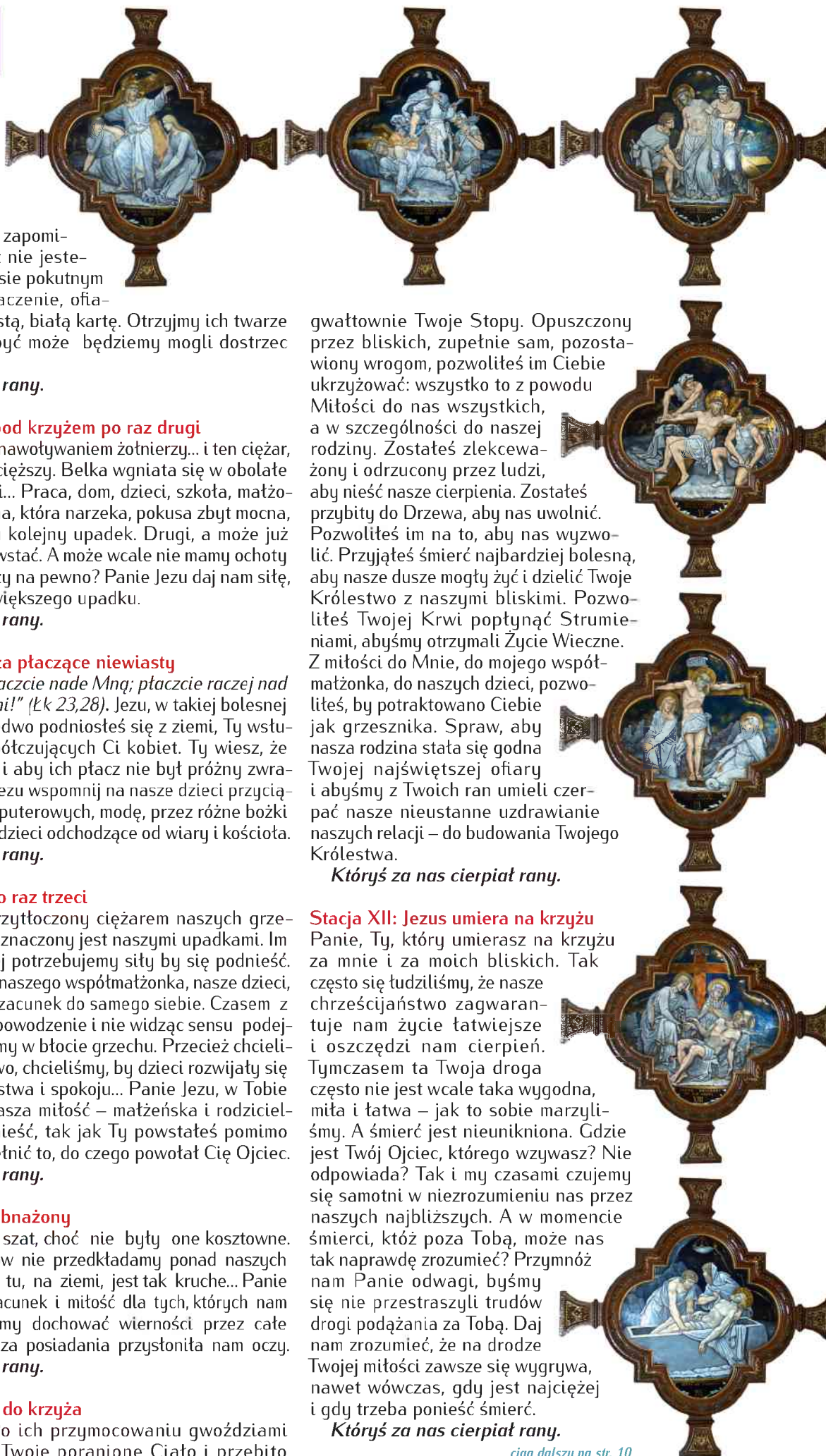
Stacja VI: Weronika ociera twarz Jezusa

Jedna Weronika zauważyła potrzebę otarcia Jezusowi twarzy. Otarcia potu, plwocin, krwi, by można było dostrzec ludzką twarz... Jakże często ranimy się w naszych małżeństwach, budując między sobą mur. Często patrząc na naszego męża/żonę widzimy tylko jego winy, przed oczyma przesuwają nam się sytu-

Droga krzyżowa z paryskiego kościoła Saint-François Xavier

acje, w których nas zranił, zapominając, że przecież my też nie jesteśmy bez winy... W tym okresie pokutnym zdobądźmy się na przebaczenie, ofiarujmy naszym bliskim czystą, białą kartę. Otrzymamy ich twarze z win przebaczeniem, a być może będziemy mogli dostrzec w nich Jezusa.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja VII: Jezus upada pod krzyżem po raz drugi

Wrzask tłumu miesza się z nawoływaniem żołnierzy... i ten ciężar, z minuty na minutę coraz cięższy. Belka wgniata się w oboląte ramię, przytłacza do ziemi... Praca, dom, dzieci, szkoła, małżonek, który nie rozumie, żona, która narzeka, pokusa zbyt mocna, zmysły, alkohol... i znowu kolejny upadek. Drugi, a może już dziesiąty? Jakże ciężko powstać. A może wcale nie mamy ochoty wstać? Tak nam dobrze. Czy na pewno? Panie Jezu daj nam siłę, aby powstać nawet z największego upadku.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja VIII: Jezus pociesza płaczące niewiasty

„Córki jerozolimskie, nie płaczcie nade Mną; płaczcie raczej nad sobą i nad waszymi dziećmi!” (Łk 23,28). Jezu, w takiej bolesnej dla Ciebie chwili, kiedy ledwo podniosłeś się z ziemi, Ty wstuchujesz się w lament współczujących Ci kobiet. Ty wiesz, że szczerze płaczą nad Tobą i aby ich płacz nie był próżny zwracasz ich uwagę na dzieci. Jezu wspomnij na nasze dzieci przycięgane przez świat gier komputerowych, modę, przez różne bożki współczesności. Na nasze dzieci odchodzące od wiary i kościoła.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja IX: Jezus upada po raz trzeci

Kolejny raz upadasz... Przytłoczony ciężarem naszych grzechów... Panie każdy dzień znaczony jest naszymi upadkami. Im niżej upadamy, tym więcej potrzebujemy siły by się podnieść. Świadomi, że zawiedliśmy naszego współmałżonka, nasze dzieci, rodziców, powoli tracimy szacunek do samego siebie. Czasem z góry skazujemy się na niepowodzenie i nie widząc sensu podejmowanych wysiłków, tkwimy w błocie grzechu. Przecież chcieliśmy mieć udane małżeństwo, chcieliśmy, by dzieci rozwijały się w atmosferze bezpieczeństwa i spokoju... Panie Jezu, w Tobie wszystko ma początek: nasza miłość – małżeńska i rodzicielska, pomóż nam się podnieść, tak jak Ty powstałeś pomimo bólu i zmęczenia, by wypełnić to, do czego powołał Cię Ojciec.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja X: Jezus z szat obnażony

Nawet Ciebie obdarto z szat, choć nie były one kosztowne. Czy naszej pracy i sukcesów nie przedkładamy ponad naszych bliskich? A przecież życie tu, na ziemi, jest tak kruche... Panie Jezu daj nam zachować szacunek i miłość dla tych, których nam powierzyłeś i którym mamy dochować wierności przez całe życie. Nie pozwól, aby żądza posiadania przystoniła nam oczy.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja XI: Jezus przybity do krzyża

Najpierw Twoje Ręce. Po ich przymocowaniu gwoździami do Krzyża rozciągnięto Twoje poranione Ciało i przebito

gwałtownie Twoje Stopy. Opuszczony przez bliskich, zupełnie sam, pozostawiony wrogom, pozwoliłeś im Ciebie ukrzyżować: wszystko to z powodu Miłości do nas wszystkich, a w szczególności do naszej rodziny. Zostałeś zlekceważony i odrzucony przez ludzi, aby nieść nasze cierpienia. Zostałeś przybity do Drzewa, aby nas uwolnić. Pozwoliłeś im na to, aby nas wyzwolić. Przyjąłeś śmierć najbardziej bolesną, aby nasze dusze mogły żyć i dzielić Twoje Królestwo z naszymi bliskimi. Pozwoliłeś Twojej Krwi popłynąć Strumieniami, abyśmy otrzymali Życie Wieczne. Z miłości do Mnie, do mojego współmałżonka, do naszych dzieci, pozwoliłeś, by potraktowano Ciebie jak grzesznika. Spraw, aby nasza rodzina stała się godną Twojej najświętszej ofiary i abyśmy z Twoich ran umieli czerpać nasze nieustanne uzdrawianie naszych relacji – do budowania Twojego Królestwa.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja XII: Jezus umiera na krzyżu

Panie, Ty, który umierasz na krzyżu za mnie i za moich bliskich. Tak często się tudziłem, że nasze chrześcijaństwo zagwarantuje nam życie łatwiejsze i oszczędzi nam cierpienie. Tymczasem ta Twoja droga często nie jest wcale taka wygodna, miła i łatwa – jak to sobie marzyliśmy. A śmierć jest nieunikniona. Gdzie jest Twój Ojciec, którego wzywasz? Nie odpowiada? Tak i my czasami czujemy się samotni w niezrozumieniu nas przez naszych najbliższych. A w momencie śmierci, któż poza Tobą, może nas tak naprawdę zrozumieć? Przymnóż nam Panie odwagi, byśmy się nie przestraszyli trudów drogi podążania za Tobą. Daj nam zrozumieć, że na drodze Twojej miłości zawsze się wygrywa, nawet wówczas, gdy jest najciężej i gdy trzeba ponieść śmierć.

Któryś za nas cierpiął rany.

ciąg dalszy na str. 10

O Człowieku wolnym

ciąg dalszy ze str. 2

„Wolność sumienia nie jest nigdy wolnością »od« prawdy, ale zawsze i wyjątkowo »w« prawdzie” (Encyklika „Veritatis splendor”).

„Chrystus ukrzyżowany objawia autentyczny sens wolności, w pełni go realizuje poprzez całkowity dar z siebie i powołuje swoich uczniów do udziału w tej samej wolności” (tamże).

„Wolności nie można tylko posiadać. Trzeba ją stale, stale, stale zdobywać. Zdobywa się ją, czyniąc z niej dobry użytek – czyniąc użytek w prawdzie” (Warszawa, 9.06.1991).

„Wolność jest nie tylko brakiem tyranii, czy swobodą robienia tego, co się nam podoba. Wolność ma swoją wewnętrzną »logikę«. Wolność jest podporządkowana prawdzie i spełnia się w ludzkim poszukiwaniu prawdy i życiu w prawdzie. Wolność niepowiązana z prawdą o osobie ludzkiej przeraża się w dowolność w życiu jednostek, a w życiu politycznym staje się kaprysem najpotężniejszych i arogancją władzy” (ONZ 1995).

„Największym światłem jest przykazanie miłości Boga i bliźniego. W nim wolność ludzka znajduje najpełniejsze urzeczywistnienie. Wolność jest dla miłości. Spełnianie jej przez miłość może osiągać również stopień heroiczny. Chrystus mówi o »dawaniu życia« za brata, za drugą istotę ludzką” („Pamięć i tożsamość”).

3. Moja odpowiedź

Chora idea wolności jest obecna we współczesnej kulturze. Wolność pojmowana jako prawo do robienia wszystkiego, na co człowiek ma ochotę. A przecież człowiek miewa ochotę zrobić rzeczy straszne, niszczące innych i siebie. Wolność bywa traktowana jako wartość absolutna. Z taką wizją Jan Paweł II się nie zgadzał. Owszem widział wolność jako podstawową ludzką szansę. Ale ta szansa przynosi dobry owoc wtedy, gdy człowiek dobrze wybiera. Gdy postępuje zgodnie

z sumieniem. Dodajmy, sumieniem dobrze wyskalowanym, czyli wskazującym na obiektywne wartości i przestrzegającym przed złem. Czym jest dla mnie wolność? Szansą czy przekleństwem? Prawem do ucieczki od zadań czy raczej wezwaniem robienia tego, co powinienem?

Jan Paweł II cenił wolność, ale wskazywał, że jest w niej ukryta tajemnicza skłonność do sprzeniewierzenia się Prawdzie i Dobru. To normalne, że dokonujemy błędnych wyborów. Dramatem ludzkiej wolności jest to, jeśli prowadzi ona do radykalnego buntu przeciwko Prawdzie i Dobru. Odpowiedź brzmi: „Będziecie jak Bóg”. Tak pojęta wolność prowadzi człowieka do zniewolenia sobą samym, autyzacji, zaniechania potrzeb. Dlatego, pisał Jan Paweł II: „wolność potrzebuje wyzwolenia”. „Jej wyzwolicielem jest Chrystus”. Chrześcijańską formułą wolności jest krzyż – dać się innym do końca.

W medialnych komentarzach nie brak opinii, że Kościół przynosi zniewolenie, że trzeba odrzucić normy moralne, dogmaty, pewne prawdy. Że wolny człowiek musi nauczyć się żyć bez pewników. Kiedy przychodzi pokusa, by zgodzić się z tą wizją, warto przypomnieć sobie Jana Pawła II. Nikt nie zwoził ludzi siłą na spotkania z nim. Sami przychodzili. Czuli, że ma do zaoferowania skatę, fundament dla budowania życia jednostek oraz wolnych i prawych społeczeństw. Uczył logiki daru. To nie wolność jest najważniejsza, ale miłość. Miłość wiąże nas z innymi i dlatego wyzwala.

4. Modlitwa o wolność

Ślugo Boży Janie Pawle! Powtarzałeś, że wolność jest nam dana i zadana. Pomóż nam być ludźmi prawdziwie wolnymi. Ochraniaj przed pokusą buntu przeciwko Bogu, przed iluzjami wyzwolenia.

foto: J. Fedorowicz

Upraszać nam daru delikatnych sumień, które szukają prawdy i dobra. Pomóż nam wybierać zgodnie z Bożą wolą. Ucz nas nieść swój krzyż z taką samą wytrwałością jak ty, aż do końca.

5. Przeczytaj

Encyklika „Veritatis splendor”
Teksty papieskie znajdziesz na:
www.papież.wiara.pl

Droga Krzyżowa

Stacja XIII: Jezus zdjęty z krzyża

Po raz ostatni wzięta Go Matka w swoje ramiona. Matko Bolesna wspieraj wszystkie bolejące matki; weź w swa opiekę tych wszystkich rodziców, którym dzieci zabiera choroba, wesprzyj ich swoją łaską i bądź przy nich w cierpieniu. Obudź odpowiedzialność mężów i ojców, ich miłość i czułość dla swoich żon i dzieci.

Któryś za nas cierpiął rany.

Stacja XIV: Jezus złożony do grobu

Złożyli ciato Jezusa w grobie i zasunęli kamień. Koniec. Wydaje się, że wszystko stracone... Zasuujemy kamień obojętności i egoizmu nad naszym małżeństwem – nie żyje. Jakże często zbyt pochopnie składamy do grobu nasze małżeństwa. Ja tu, ty tam a nasza jedność w grobie. Czasem rozwód. Coś tam próbujemy „ratować” czy „reanimować” jedno tu, drugie tam a nasza

ciąg dalszy ze str. 9

jedność w grobie. Czasem coś jeszcze udajemy jedno tu, drugie tu a nasza jedność w grobie... Panie Jezu ty pokazałeś nam, że na grobie nie koniec. Prosimy Cię za małżeństwa rozbite niech nastanie dla nich Trzeci Dzień – Zmartwychwstanie.

Któryś za nas cierpiął rany Jezus Chryste zmiłuj się nad nami.

Zakończenie

Twoje zmartwychwstanie, Jezu, przemieniło cały dotychczasowy porządek świata. Twoje zmartwychwstanie nadało nowy sens życiu. W Twoim zmartwychwstaniu mamy źródło mocy przemieniającej nasze małżeństwa, rodziny i nas samych.

*„Zmartwychwstały Pan królestwo oł jął dziś
Wszchemogący Wódz okazał swą moc
Zakwitł Krzyż i karmi, chroni mnie,
Jezus Pan rozdał je życie swe.”*

Przymierze Rodzin-ARKA

Relikwie Korony Cierniowej w Katedrze Notre Dame w Paryżu

Nie trzeba chyba przypominać, czym jest dla całej Francji paryska Katedra Notre Dame. Znana jest ona również w całym świecie, nie tylko ze względów estetycznych, jako przepiękne i drogocenne gotyckie dzieło sztuki.

Bez wątpienia urok architektoniczny i jej wystrój zachwyca wielu ludzi bez względu na kolor skóry, religii czy wyznawanych poglądów. Świątynia przyciąga swym urokiem każdego roku miliony zwiedzających, ale też wielkie rzesze tych, którzy przychodzą tu, aby czerpać siłę i moc ducha. Bowiem nie sam wygląd zewnętrzny katedry stanowi o jej wyjątkowej wartości. Wszystkie elementy składające się na jej piękno mają być jedynie pomocą do otwarcia się na wartości duchowe, a przede wszystkim na Boga i jego działanie. Zadaniem ich jest to, by ułatwić nam kontakt z Bogiem i usposabiać do oddawania mu chwały przez modlitwę osobistą czy liturgię Kościoła, której tutaj w wyjątkowy sposób odczuwalny jest niebiański wymiar.

Jednym z wielu cennych dzieł religijnych katedry jest statua Notre Dame, Patronki Paryża. To przed tą figurą zatrzymują się najczęściej ludzie na chwilę skupienia i modlitwy. To tu powierają swe troski i proszą o wstawiennictwo u Boga. Klęcząc przed tą statuą odzyskał łaskę wiary wielki francuski pisarz i dyplomata, Paul Claudel.

Mniej natomiast znany jest może fakt, że katedra Notre Dame przechowuje i otacza wielkim szacunkiem jeszcze inną pamiątkę, a zarazem cenną relikwię. Składają się na nią trzy narzędzia Męki Pana Jezusa.

Częstka drzewa Krzyża Świętego, przechowywana obecnie w Rzymie, a sprowadzona przez Świętą Helenę, matkę cesarza Konstantyna, Gwoździe Męki Pańskiej i Korona Cierniowa.

Wśród tych relikwii Korona Cierniowa bez wątpienia jest relikwią szczególną i najbardziej czczoną. Stanowi ją trzciny, pleciony wieniec o średnicy 21 cm, w który wplecione były długie i twarde kolce. Cesarze bizantyjscy i królowie Francji czynili z nich dary, tak, że z upływem czasu rozproszyły się wszystkie kolce i został jedynie sam wieniec. Mówi się o znalezionych 70 kopcach, potwierdzających przynależność do tej korony.

Cierniowa korona, przypominająca o cierpieniu Jezusa już od szesnastego wieku, czyli od chwili jej znalezienia, czczona jest z wielkim nabożeństwem przez ogromne rzesze chrześcijan. Pierwsze wzmianki dotyczące korony posiadamy z przekazów pielgrzymów udających się do Jerozolimy w IV wieku. W 409 r. znajdowała się ona w bazylice na Górze Syjon w Jerozolimie. Na ziemi jerozolimskiej korona ta była jeszcze do 870 r. Między

Św. Ludwik wnoszący Koronę Cierniową do Katedry Notre-Dame w Paryżu 19 sierpnia 1239 r. Rycina z XIX w.

VII i X wiekiem zaczęto progresywnie przenosić relikwie Męki Pańskiej do kaplicy cesarza bizantyjskich w Konstantynopolu, między innymi po to, by ustrzec je przed inwazją nieprzyjajnych ludzi, zwłaszcza Persów.

W 1238 r., za rządów cesarza Konstantynopola, Baudouin de Courtenay, borykającego się z kryzysem finansowym, Korona Cierniowa została sprzedana bankierom. Święty Ludwik, król Francji sprowadził ją wówczas do Paryża. Sam z wielką pokorą, ubrany jedynie w tunikę i boso wniósł ją w procesji do Notre Dame 19 sierpnia 1239 r. Następnie umieszczona została ona na stałe w kaplicy królewskiej – Saint Chapelle, którą król polecił zbudować specjalnie w tym celu. Saint Chapelle do czasów rewolucji francuskiej służyła za relikwiarz dla tej cennej pamiątki.

Podczas rewolucji relikwie przechowywane były w Bibliotece Narodowej w Paryżu a następnie wróciły do Katedry, gdzie znajdują się do dziś. Imperatorzy: Napoleon I i Napoleon III ofiarowali dlań relikwiarz, który można do dziś oglądać w katedrze Notre Dame.

W sierpniu 1806 r. relikwie Korony Cierniowej przekazane zostały Kanonikom Kapituły Katedry Paryskiej, a następnie powierzone w specjalnym relikwiarzu Kawalerom Zakonu Bożego Grobu. To Kanonicy Katedry podają wiernym do ucałowania tę świętą relikwię, a członkowie Bożogrobców trzymają przy niej straż, podczas gdy wystawiona jest do publicznego kultu wiernych w katedrze Notre Dame w Paryżu. Adoracja Korony Cierniowej odbywa się w każdy I piątek miesiąca całego roku i wszystkie piątki Wielkiego Postu. W tej niecodziennej ceremonii bierze udział wielu wiernych jak też turystów, których różne drogi przyprowadziły do katedry.

W uroczystej procesji z udziałem kapłanów z Katedry i strażników Bożego Grobu wnoszone są relikwie Męki Pańskiej i ustawiane w głównej nawie katedry, przed ołtarzem. Po nabożeństwie paraliturgicznym obejmującym czytanie Słowa Bożego, modlitwy i śpiewy pasyjne oraz krótkim przybliżeniu historii Korony Cierniowej następuje czas, kiedy każdy może podejść i ucałować tę cenną relikwię. W Katedrze panuje wówczas nastrój modlitwy i skupienia. Wiele osób z ogromnym szacunkiem i wzruszeniem pochyla się, by ucałować świętą relikwię.

Praktykowanie nabożeństw mających na celu czczenie relikwii Korony Cierniowej pozwala wierzącym włączyć się głębiej w kontemplację Misterium Paschalnego, które jest źródłem naszej wiary i wyrazem bezgranicznej miłości Jezusa do wszystkich ludzi. Dzięki temu przykład Jezusa przyjmującego cierpienie i śmierć krzyżową pobudza wielu do wdzięczności za łaskę zbawienia, jakiego dokonał Jezus. Jego Męka zakończona tryumfem Zmartwychwstania staje się dla ludzi doświadczanych przez cierpienie i trudy życia codziennego zachętą, by z Nim złączyli swój los, bo tylko w nim mogą znaleźć ostateczne zwycięstwo.

Relikwie stały się też miejscem dialogu ekumenicznego katolików i prawosławnych, gdy patriarcha Bartłomiej I przybył oddać im cześć. Również chór prawosławny towarzyszy często swym śpiewem podczas adoracji korony cierniowej w Paryskiej Katedrze. □

s. Joanna Korycińska

POLSKA | FRANCJA | ŚWIAT

Anna Rzeczycka

Francuskie licea

Co w półnego mi ją Jodie Foster – amerykańska aktorka o światowej sławie, Butros Butros Ghali – były sekretarz generalny ONZ-tu, urodzony w Egipcie, i Ricardo Boffil – architekt hiszpański, znany szeroko poza granicami swego kraju? Co ich łączy, mimo oczywistych różnic wieku i konady, ji? Z pewnością jedna cecha: głębokie przywiązanie do kultury i języka francuskiego.

Wszyscy troje studiowali w jednym z 450 liceów francuskich za granicą. Tak znanych absolwentów jak Jodie Foster, Butros Butros Ghali i Ricardo Boffil francuskie licea, rozsięte w 130 krajach na świecie, mają wielu. Dowodzi to bez wątpienia ich wysokiego poziomu. Nadine Vasseur, autorka „Lekcji francuskiego”, książki wydanej przez Actes Sud i Agencję Nauczania Francuskiego za granicą, która rozmawiała z 40 byłymi wychowankami, reprezentującymi kilka różnych pokoleń, nie tylko na ten fakt chciała zwrócić uwagę. Lejtmotywnym wszystkich zebranych przez nią refleksji jest wielka miłość do tego, co reprezentuje sobą Francja, ziemia, która wydała Woltera, Monteskiusza i Wiktora Hugo, ojczyzna praw człowieka, kraj dobrej kuchni i wyborczego wina. Żadna z osób, o których pisze autorka, nie była Francuzem. W niektórych przypadkach, już po ukończeniu liceum, francuskim obywatelem się stała.

Ricardo Boffil był uczniem liceum francuskiego w Barcelonie od końca lat 40, aż do połowy następnego dziesięciolecia, zdominowanego przez generała Franco. W książce Nadine Vasseur wyznaje, że we francuskiej szkole nauczył się szacunku dla inteligencji. Jego zdaniem, we Francji inteligencja podziwana jest bardziej niż władza i wysoka pozycja społeczna.

Jodie Foster opowiada z kolei z humorem o swych młodych latach spędzonych w liceum francuskim w Los Angeles, niedaleko Hollywoodu: „Otrzymałam wykształcenie francuskie. A dla

aktorki, to prawdziwa katastrofa, takie wykształcenie, bowiem skłania do wybierania ról intelektualnych.”

Maria de Meideros, aktorka i reżyserka portugalska, która w latach 70. spędziła jakiś czas w liceum Charles-Lapierre w Lizbonie, uważa, że otrzymała wykształcenie najlepsze z możliwych.

Butros Butros Ghali – jako polityk – lubi przypominać, że prawodawstwo egipskie wywodzi się bezpośrednio z kodeksu Napoleona i że francuski był językiem dyplomacji aż do 1945 roku. We francuskim liceum w Kairze, do którego uczęszczał, kształcili się Ormianie, Żydzi, Muzulmanie, Chrześcijanie, Francuzi i Grecy – mieszanka kultur, religii i narodowości – prawdziwy przekrój ówczesnego społeczeństwa egipskiego. Wszyscy jego koledzy i on sam odkrywali świat dzięki literaturze francuskiej – powieściom pani de Ségur, Flauberta, Stendhala, Zoli.

Od dłuższego już czasu istnienie liceów francuskich jest w centrum polemiki. Podniósł się głos, domagający się nawet ich likwidacji w imię konieczności oszczędzania. Byłoby niepożądane, gdyby te ważne placówki frankofonii zniknęły. Bo znaczyłyby to, że Jodie Foster, Butros Butros Ghali i Ricardo Boffil – ludzie promujący na świecie kulturę francuską – nie będą mieli następców.

Wielu francuskich dyplomatów niepokoi się tą perspektywą i podkreśla, że zagrożone są nie tylko francuskie licea za granicą, ale także ośrodki cywilizacji i kultury, stypendia przyznawane studentom zagranicznym i inne przejawy działalności kulturalnej. Amerykanie dla tego rodzaju wpływów ukuli specjalną nazwę: „soft power”. Jest to łagodne oddziaływanie przez kulturę obecność za granicą. Francja wdaje się nie przykładając do tego uwagi.

W liście opublikowanym we francuskiej prasie w lipcu 2010 r. grupa dyplomatów przypomniała, że koszt tej międzynarodowej akcji kulturalnej stanowią zaledwie 1% budżetu państwa francuskiego. Oszczędności ostatnich lat, które pociągnęły za sobą ograniczenie o 20 procent budżetu i personelu francuskich placówek za granicą, są zdecydowanie sprzeczne z francuską racją stanu. □

Jubileuszowa pamiątka

Upłynął miesiąc od pamiętnych wydarzeń związanych z przeżywaniem w Paryżu przez wspólnotę polską, zgromadzoną wokół Polskiej Misji Katolickiej we Francji, Jubileuszu 175 rocznicy jej istnienia. Jednym z najdonioślejszych elementów tego świętowania, oprócz Kolokwium w Collège des Bernardins, była uroczysta Msza św. Jubileuszowa, celebrowana w samym sercu Paryża – w Katedrze Notre-Dame de Paris, pod przewodnictwem Arcybiskupa Paryża, kard. André Vingt-Trois. Wzięto w niej udział ok. 2 tys. wiernych, zarówno naszych rodaków jak i Francuzów. W koncelebrazie uczestniczyło ponad 100 kapłanów pracujących w Polskich Misjach Katolickich całej Europy. Ceremonię uświetniło swym udziałem 12 biskupów z Polski i Francji.

W ręce Państwa pragniemy złożyć kolejną pamiątkę z jubileuszowych uroczystości – przepiękny film DVD z nagraną w całości liturgią tej Jubileuszowej Mszy św. Dla jednych będzie to powtórne przeżycie tych niezapomnianych chwil i ich zachowanie

w domowej historii, dla innych zapoznanie się z przeżyciem Jubileuszu i życiem duchowym rodaków żyjących na emigracji, związanych z nieprzerwaną od 175 lat postugą Polskiej Misji Katolickiej we Francji. Życzymy wielu pięknych wrażeń w rodzinnym gronie.

Film trwa 1 godz. 45 min, a jego cena wynosi 10 euro.

W celu nabycia filmu prosimy kontaktować się z sekretariatem Polskiej Misji Katolickiej: 263 bis, rue Saint Honoré 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 32; fax. 01 42 96 19 89; e-mail: pmk@club-internet.fr □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ W kolejnym meczu towarzyskim Polska zremisowała 0:0 z Grecją. Mecz był bezbarwny, a obydwie strony z wyniku wydawały się zadowolone.

☺ Po 20 kolejce ekstraklasy „pozycjonują” się kluby krakowskie. Cracovia po porażce jest najbliższe spadku, zaś Wisła, która pokonała w meczu „na szczycie” Jagiellonię, jest już niemal pewnym kandydatem do tytułu mistrzowskiego. Zbliżyły ją do tego porażki Legii i remis Lecha. Wyniki kolejki: Lech Poznań – Śląsk Wrocław 2:2; Lechia Gdańsk – PGE GKS Bełchatów 0:0; Korona Kielce – Polonia Warszawa 1:3; Widzew Łódź – Arka Gdynia 0:0; Legia Warszawa – Ruch Chorzów 2:3; KGHM Zagłębie Lubin – Polonia Bytom 2:0; Wisła – Jagiellonia Białystok 2:0; Górnik Zabrze – Cracovia 1:0. Wisła ma 40 punktów i 8 punktów przewagi nad „Jagą”, 9 nad Lechią i Legią, 10 nad Górnikiem, 11 nad Śląskiem, Lechem i Bełchatowem.

☺ Polacy za granicą. Piłkarz reprezentacji Polski Roger Guerreiro zdobył bramkę dla AЕК Ateny w meczu z Atromitosem Peristeri (1:0). „Zdumiewający Boruc” czy „Super-parada” – takie tytuły zdominowały relację z meczu Ceseny z Fiorentiną, w którym polski bramkarz uratował Fiorentinie remis w doliczonym czasie gry. Po zwycięstwie 4:1 z Hannoverem 96 piłkarze Borussia Dortmund otrzymali wysokie noty za swoją grę, w tym Piszczek, który „zaliczył” asystę. Przy голу Sivasspor asystował także Grosicki w meczu, w którym jego zespół pokonał 1:0 Besiktas Stambuł. Marcin Robak zdobył bramkę dla Konyasporu. Polski napastnik wpisał się na listę strzelców w towarzyskim meczu z Szachtarem Donieck (2:0). W meczu zagrał także Pawełek, który w 87. min obronił rzut karny.

☺ Życiowy sukces polskiej tenisistki. Agnieszka Radwańska występując ze Słowaczką Danielą Hantuchową zwyciężyły w finale gry podwójnej tenisowego turnieju WTA Tour w Miami (z pulą nagród 4,5 mln \$). W decydującym meczu pokonały w super tie breaku rozstawione z numerem trzecim Amerykankę Liezel Huber i Rosjanke

Nadieżdę Pietrową 7:6 (7-5), 2:6, 10-8. W grze pojedynczej Polka zakończyła turniej na ćwierćfinale.

☺ Ruszyła „najlepsza liga świata”, czyli polska Ekstraliga żużlowa. W szlagierowym meczu pierwszej kolejki PGE Marma Rzeszów pokonała Caelum Stal Gorzów Wlkp. 50:39. W pozostałych spotkaniach Betard Sparta Wrocław pokonała Tauron Azoty Tarnów 59:31, Włóknierz Częstochowa uległ Unii Leszno 43:46, zaś Falubaz Zielona Góra wygrał z Unibaxem Toruń 50:40.

☺ Przygotowujący się do mistrzostw świata Dywizji 1. Polscy hokeiści przegrali z Włochami 2:4 w meczu towarzyskim rozegranym w Asiago. W rewanżu w Pergine Polacy wygrali 2:0.

☺ PlusLiga siatkarek. W zakończonej rundzie zasadniczej najlepsze okazały się zawodniczki Banku BPS Muszynianki Fakro, które w ostatniej kolejce pokonały Gwardię Wrocław 3:1 i o trzy punkty wyprzedziły Atom Sopot.

☺ W rewanżowym meczu ćwierćfinału Challenge Cup piłkarze ręczni Azotów Puławy zremisowali ze słoweńskim RK Cimos Koper 25:25 i odpadli z dalszej rywalizacji. Pierwszy mecz 33:26 wygrał RK Cimos.

☺ Krzysztof Włodarczyk obronił mistrzowski pas federacji WBC wagi junior ciężkiej, pokonując w Bydgoszczy Portorykańczyka Palacios. Głosami sędziów 2:1. Walka raczej rozczarowała.

☺ Pogoń Lwów, reaktywowany przed kilku laty klub legenda, znalazł się na skraju przepaści. Jeśli klub nie zdobędzie 40 tys. zł., nie tylko będzie musiał zapomnieć o ambitnych planach sportowych, ale najprawdopodobniej i jego przyszłość stanie pod znakiem zapytania. Do ratowania lwowian włączyli się kibice zaprzyjaźnionych polskich klubów. Lwów to kolebka polskiego piłkarstwa. To w tym mieście odbył się pierwszy publiczny pokaz gry w futbol (14 lipca 1894 r.) i powstały pierwsze kluby. Obecnie reaktywowany zespół wygrał Ligę Miasta Lwowa, dostał się do finału rozgrywek o puchar miasta i awansował do Wyższej Ligi Obwodowej (IV liga ukraińska). □

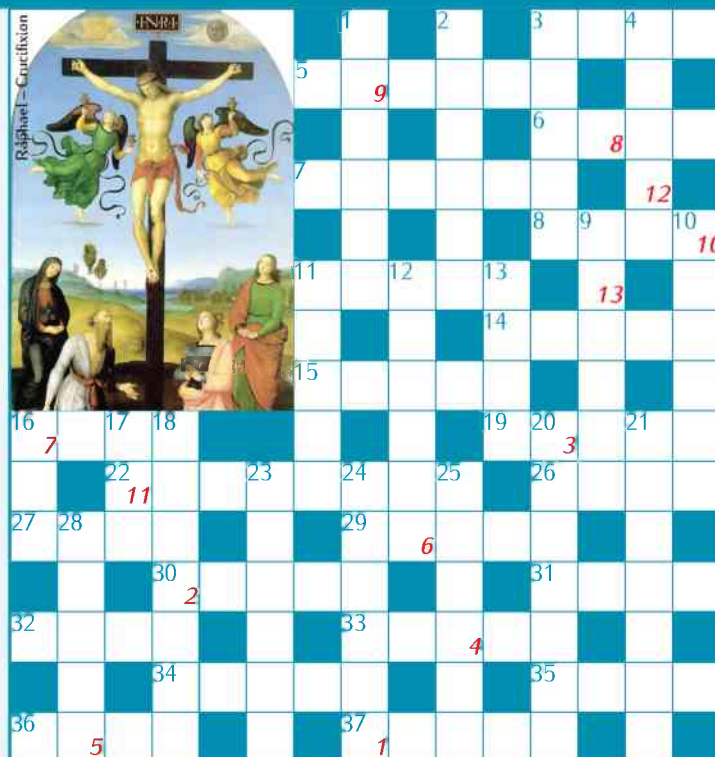
KRZYŻÓWKA GŁOSU

POZIOMO: 3) Zbiór, urodzaj 5) Łażnia dla samochodów 6) Korek, szpunt 7) Przyrząd gimnastyczny 8) Gatunek biedrzeńca, przyprawa 11) Gatunek herbaty 14) Lubi długie mowy 15) Organizm ludzki 16) Trwa od portu do portu 19) Prymitywny rozrusznik 22) Pies na hali 26) Imię Newmana, aktora amerykańskiego 27) Narodowy sport japoński 29) Krewna żyrafa 30) Nazywaj ją po imieniu 31) Uczeń w mundurze 32) Chrust z lasu 33) Godło Litwy 34) Drużyna, team 35) Ciasto z bakaliami 36) Męka, tortura 37) Tworzywo imitujące skórę

PIONOWO: 1) Śródziemnomorskie drzewo iglaste 2) Bonifikata 3) „Broń” na muchy 4) Krępowały więźnia 9) Ciągnie wilka do lasu 10) Czasopismo poświęcone modzie 11) Papier wartościowy, działanie i fabuła 12) Scheda 13) Szybko zapada jesienią 16) Gromada owadów 17) Ważny w przemianie materii 18) Przegub łączący elementy 20) Grzyb na pniaku 21) Na płynie 23) Krąży razem z nami 24) Utrata spoistości 25) Australijski torbacznik 28) Mrzonka, utopia

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10 11 12 13

Rozwiązania:

Nr. 12/2011 - WIOSNA: **POZIOMO:** 2. łupina; 5. wyga; 6. zasiew; 7. wyka; 9. kineskop; 10. pole; 11. okładka; 15. wig; 16. samopat; 20. ręcznik; 21. dola; 23. technikum; 24. dan; 25. kapota; 28. istota; 29. emu; 30. set; 31. lektor; 32. węgry. **PIONOWO:** 1. ryzyko; 2. łazanek; 3. posesja; 4. niedouk; 8. kilogram; 10. powłoka; 12. łacina; 13. dynamo; 14. aukcja; 17. aneksja; 18. ochrona; 19. adidas; 22. luneta; 25. kula; 26. pakt; 27. trok.

„Gościa niedzielnego” pytanie o wychowanie

Wybór szkoły

Syn w tym roku kończy szkołę podstawową (*L'école primaire*). Cały czas mówi, że pójdzie do gimnazjum (*collège*), gdzie wybiera się cała jego klasa. Niedawno napomknął, że może jednak poszedłby do innej szkoły. Swoją obecną klasę niezbyt lubi, a raczej to oni nie akceptują jego. Jest często obiektem klasowych drwin i nie ma tam wielu kolegów. Sytuacja trwa od lat. Syn łatwo się uczy, ma dobre świadectwa. Chodzi też do szkoły muzycznej, gdzie nie ma żadnych problemów z rówieśnikami i starszymi kolegami, gdyż łatwo nawiązuje kontakty. W kościele jest lektorem, bierze udział w spotkaniach swęcej grupy. Potrafi mieć własne zdanie, zadaje dociekliwe pytania. Z młodszym bratem dobrze się dogaduje. Czy to dobry pomysł, by syn jako jedyny poszedł do obcej szkoły, gdzie jest wysoki poziom? Czy nie lepiej przejść do rejonu z klasą, którą zna, a sytuacja może wreszcie się zmienić?

Mama

Podoba mi się Państwa syn, to, że ma swoje zdanie oraz pomysł na własny rozwój, że potrafi ryzykować, chce iść w nieznaną, podnosi sobie poprzeczkę. Może jest na tyle dojrzały, że nie opowiada wielu szczegółów o tym, jak źle się czuje w swojej klasie? Pewnie domyśla się, co się szykuje w tym towarzystwie za rok lub dwa, i nie chce w tym uczestniczyć, ma inną wizję dorastania niż koledzy z klasy. Zdarza się, że inteligentny i zdolny uczeń nie dogaduje się z klasą. Już przypięto mu łatkę, koledzy nie przepadają za nim. Zbliżające się gimnazjum (*collège*) to bardzo trudny okres w życiu

nastolatka. Nie jest łatwo być przez lata nielubianym, odrzucanym, niezrozumianym. Jednocześnie w szkole syn będzie przez najbliższe lata spędzał coraz więcej czasu. Jako zdolny chłopak z dobrym świadectwem będzie mógł wybierać szkołę. To bardzo dobrze, że chce zaryzykować i spróbować swoich sił wśród najlepszych. Bardzo możliwe, że spotka tam kolegów podobnych do siebie, o szerokich zainteresowaniach. Gdybyście Państwo mu sugerowali nową szkołę, a on by nie chciał, wtedy co innego. Ale skoro to jego pomysł, a do tego jest tak wspański, jak Pani opisała, to tylko bym go wspierała w tej decyzji. Syn pewnie odczuwa coraz większą potrzebę akceptacji przez rówieśników, do tego dochodzi potrzeba mocniejszych kontaktów, wymiany myśli, wspólnych działań. Chłopiec mimo młodego wieku czuje, że może kierować swoim życiem, szuka dobrych rozwiązań trudnych problemów. Nie jest minimalistą. Chce zaryzykować, poznawać nowe środowiska. Wysoki poziom wielu szkół tworzą uczniowie z rodzin, w których się bardzo dba o dzieci. Dlatego sądzę, że będzie raczej zadowolony. Najważniejsze, że to jego pomysł i jego decyzja. □

PRL coraz bardziej żywy

Jednym z elementów życia w PRL było zjawisko tzw. „półkowników”, czyli filmów odkładanych przez cenzurę na półki. Filmy takie czekały na lepsze czasy kolejnych „odwilży”, czasami prezentowano je na pokazach zamkniętych lub funkcjonowały na kasetach w drugim obiegu kultury.

Wszystko to warto przypomnieć, bo zdaje się ten aspekt PRL zaczyna powracać do III RP pod „światłymi” rządami liberalnej Platformy. Na prezentację w publicznej TVP nie mogą liczyć np. filmy dokumentalne o katastrofie smoleńskiej. Chodzi o „Mgłę”, czy „List z Polski”. „Gazeta Polska” opisuje liczne perypetie, jakie towarzyszą próbom ich prywatnych projekcji w kraju. W takiej Dąbrowie Tarnowskiej dyrektor Domu Kultury zażyczył sobie, żeby wyświetleniu filmu „Mgła” towarzyszyła „projekcja materiału filmowego, mającego dla równowagi przedstawiać inną wersję przyczyn katastrofy smoleńskiej lub dyskusja panelowa z udziałem

więcej niż jednej strony sporu politycznego”. Czasami w ostatniej chwili sala okazuje się nagle zajęta, a czasami włodarze sal nie tłumaczą się w ogóle.

Jednak w oczy decydentów kultury kłuje nie tylko Smoleńsk. Powszechna przepowiednia mówi, że „półkownikiem” niewątpliwie zostanie film pt. „Operator” Macieja Jaszczaka. Jest on poświęcony wybitnemu autorowi zdjęć Jerzemu Lipmanowi. Jest to pierwszy film o powojennym środowisku filmowców, tzw. polskiej szkoły filmowej. Mówi nie tylko o Lipmanie, ale też o kulisach funkcjonowania kinematografii w PRL – polityce, aparacie represji, wyborach moralnych twórców. Wszystko już jest historią, ale nie do zaakceptowania okazał się fragment, w którym reżyser postanowił ujawnić, że Lipman współpracował z SB. Wówczas swoje wypowiedzi z filmu wycofali Andrzej Wajda, Jerzy Hoffman i Kazimierz Kutz. Zaraz potem przyznane na film fundusze wycofał Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Jaszczak napisał dwie wersje nowego scenariusza, już bez opinii Wajdy, Hoffmana i Kutza z informacją, że nie chcą oni wypowiadać się w filmie. Obie zostały przez publiczną TVP2 odrzucone. □

Vespula vulgaris

Inwazyjne osy z Australii znalazły sposób, by w walce o pożywienie poradzić sobie z mrówkami. Chwytają je swoimi żuwaczkami, odlatują daleko i tam zostawiają konkurentów – informują naukowcy w najnowszym numerze „Biology Letters”.

To dotychczas nieznaną zachowanie zarejestrowali naukowcy z Victoria University w Melbourne.

W dotychczasowych zmaganiach osy i mrówek, przewagę miały mniejsze, ale waleczniejsze insekty.

Vespula vulgaris figuruje na liście 100 najgorszych gatunków

inwazyjnych i osiąga największe zagęszczenie w lasach południowej Australii, gdzie jedynymi ich trunami konkurentami w walce o pożywienie są mrówki.

– Mimo że dwiście razy mniejsze, mrówki są w stanie bronić swoich interesów rzucając się na osy, spryskując je kwasem i gryząc je. W końcu osy stają się na tyle sfrustrowane, że łapią mrówki, wyrzucają je z dala od pożywienia i wracają dokończyć positek. Ta strategia działa – mówi autor obserwacji dr Phil Lester. □

LA PAGE DES FRANCOPHONES

de Richard Zienkiewicz (frankofon@laposte.net)

Fin de saison

La saison d'hiver est terminée pour nos champions de ski.

Et pour Adam Małysz, c'est bien fini, car il vient de raccrocher définitivement ses planches. Il a assuré le dernier saut de sa carrière, le 20 mars dernier, à Planica en Slovénie, au cours de la dernière épreuve de la saison 2010/2011. Il est arrivé en troisième position et a signé ainsi le quatre-vingt-douzième podium de sa carrière. La première place du concours a été prise par un jeune Polonais, Kamil Stoch, qui devrait assurer la relève et la continuité de la présence polonaise dans le saut à ski. Adam Małysz part donc en beauté, à 33 ans, au sommet de la discipline, avec une belle troisième place au classement général de la coupe du monde. Au cours de toute la saison, il a obtenu 1 153 points et se retrouve derrière le Suisse Simon Ammann (30 ans, deuxième avec 1 364 points), tandis que la plus haute marche du podium est occupée par l'Autrichien Thomas Morgenstern (25 ans, 1 757 points) – les trois meilleurs sauteurs à ski du monde. Adam Małysz a fait ses adieux le 26 mars à Zakopane, avec tous ses concurrents, et néanmoins amis, qui étaient venus lui rendre hommage et qui, pour la circonstance, s'étaient collé de fausses moustaches sous le nez. La cérémonie a été regardé à la télé par près de sept millions de téléspectateurs, avec un pic à plus de huit millions. Dès ses premiers succès internationaux, Adam Małysz a suscité l'intérêt des supporters en mal de champions. Un véritable phénomène de « małyszomania » s'est développé au cours de ces dix dernières années, à partir de sa première victoire en coupe du monde, en 2001. Les années Małysz ont permis aux Polonais d'être fiers d'un compatriote qui leur ramenait succès après succès et qui faisait l'objet d'une reconnaissance mondiale. Enfin, on parlait de la Pologne en termes positifs et admiratifs, et ce n'était pas usurpé. D'un seul coup, le saut à ski, qui n'est pas une discipline aussi spectaculaire et populaire que le ski alpin, a suscité l'intérêt des Polonais, et les épreuves, largement diffusées à la télévision, étaient suivies par des millions de téléspectateurs. Mais l'« Aigle de

Wisła » était également apprécié hors des frontières de son pays par les supporters ainsi que par ses concurrents. Pratiquement aucun d'entre eux n'a manqué les adieux à Zakopane. Outre ses qualités sportives, Adam Małysz a toujours fait preuve de beaucoup de rigueur et de fair-play, ce qui était apprécié par tous. Grâce à sa gentillesse et à ses succès, il a été élu, à quatre reprises, meilleur sportif de l'année en 2001, 2002, 2003 et 2007. Il a débuté sa carrière en 1994, et durant ces dix-sept années, il a gagné quatre médailles olympiques, mais aucune en or, il a été quatre fois champion du monde, il a gagné quatre coupes du monde dont trois consécutives, et a été vingt-et-une fois champion de Pologne, sans parler de ses victoires à des concours prestigieux comme la Tournée des quatre tremplins. Il compte trente-neuf victoires en coupe du monde sur quatre-vingt-douze podiums individuels. Ses succès montrent qu'il est l'un des meilleurs sauteurs de tous les temps derrière le Finlandais Matti Nykänen. L'autre champion est une championne. Il s'agit de la fondeuse Justyna Kowalczyk qui a encore fait des exploits cette année. Elle a débuté sa carrière internationale en 2001, mais elle n'est montée sur son premier podium qu'en 2006, aux Jeux olympiques de Turin où elle a obtenu une médaille de bronze sur trente kilomètres. Elle obtient aussi la troisième place à la coupe du monde 2007/2008. Les trois saisons suivantes propulsent notre championne au sommet de la discipline. Elle est double championne du monde, triple vainqueur consécutive de la coupe du monde, double vainqueur consécutive du Tour de ski, et championne olympique à Vancouver en 2010. Grâce à ses succès, Justyna Kowalczyk est très populaire dans son pays où elle a été élue meilleure sportive de l'année en 2009 et 2010. Tous les Polonais ont vibré et retenu leur souffle jusqu'à la dernière seconde quand Justyna Kowalczyk s'est battue pour décrocher l'or olympique, devançant sa rivale norvégienne Marit Bjoergen de trois dixièmes de seconde, après trente kilomètres de course. Tous les Polonais rêvaient d'une médaille d'or aux Jeux olympiques d'hiver, et c'est Justyna qui l'a fait. Elle est très forte, surtout sur les longues distances. L'endurance est sa qualité principale, comme en témoigne ses victoires à la coupe du monde et au Tour de ski qui est une épreuve particulièrement éprouvante. Cette année, la reine du ski de fond polonais a remporté la coupe avec 2 073 points. Elle avait déjà franchi pour la première fois la barre des 2 000 points en 2010. Elle devance sa rivale Marit Bjoergen de cinq cents points. La Norvégienne, qui est aussi très forte, est un os particulièrement dur à ronger pour notre Polonaise. La concurrence est acharnée, mais celle-ci ne serait-elle pas faussée ? C'est une question récurrente dans le camp polonais. En effet, Marit Bjoergen, diagnostiquée asthmatique il y a deux ans, prend un médicament qui a pour effet d'améliorer l'oxygénation du sang, d'où un soupçon de dopage qui ne voudrait pas dire son nom. Une ombre sur les performances et sur les résultats, qui pourrait les relations entre les deux adversaires et qui donne à Justyna Kowalczyk, dans la presse sportive internationale, une image de mauvaise perdante dont elle pourrait se passer. □

Politykierzy

Niektóre działania części polityków znad Wisły ocierają się niemal o zdradę stanu, bo zdrowy rozsądek zdradzili na pewno już dawno.

Itak okazuje się, że z uchwaty sejmowej oddającej hołd Polakom ratującym Żydów podczas II wojny światowej zostały – głosami SLD i przytłaczającej większości PO – wycięte fragmenty wyrażające za to wdzięczność Kościołowi (zwłaszcza zakonowi żeńskiemu), organizacji Żegota, a także rządowi emigracyjnemu, który wzywał aliantów do przeciwdzia-

łania niemieckiemu ludobójstwu! Większość sejmowa odrzuciła także wezwanie do budowy pomnika Polaków ratujących Żydów!

Tymczasem wnioskodawcy chcieli w ten sposób przeciwstawić się czarnej propagandzie czyniącej Polaków, w tym Kościół polski, współnikami, albo co najmniej biernymi widzami Holokaustu. Wydaje się, że postawie SLD i PO, zamiast rozsądku i wiedzy historycznej, z jednej strony naczytali się Grossa, a z drugiej, nad polską rację stanu przedkładają bieżącą politykę i doraźny antyklerykalizm. Słów brakuje... □

Bogdan Usowicz

Odślonięcie Tablicy

Dla i pamiętnienia ofiar katastrofy smoleńskiej z 10 kwietnia 2010 r., w której zginął Prezydent RP Lech Kaczyński wraz małżonką i 94-oma towarzyszącymi im w drodze na uroczystości katechizacyjne osobistościami życia publicznego w Polsce, Polonia Francuska i fundowała tablicę, którą w dniu 3 kwietnia 2011 w kościele polskim pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Paryżu dokonał przewodniczący Klubu Parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości pan Mariusz Błaszczak.

Uroczystość poprzedziła Msza św. celebrowana przez Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji Ks. inf. Stanisława Jeża wraz z Ks. inf. gen. Witoldem Kiedrowskim, Ks. proboszczem Wacławem Szubertem i Wicerektora PMK Ks. Henrykiem Szulborskim.

Ks. Rektor wygłosił też piękne, patriotyczne kazanie, w którym odwoływał się między innymi do obchodzonej 2 kwietnia rocznicy śmierci, i czekającej nas, 1 maja, beatyfikacji Papieża-Polaka Jana Pawła II. Po zakończeniu Eucharystii, Pan poseł Mariusz Błaszczak w swym wystąpieniu odczytał okolicznościowy List Prezesa PiS Pana Jarosława Kaczyńskiego (patrz str. następna), z wyrazami wdzięczności dla Polonii i naszych francuskich Przyjaciół za upamiętnienie w Paryżu ofiar smoleńskiej tragedii. Następnie głos zabral Pan Andrzej Melak ze Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich, brat śp. Stefana Melaka, jednej z ofiar katastrofy z 10 kwietnia 2010 r., który w bardzo emocjonalnym wystąpieniu, przerywanym brawami, mówił o zaniedbaniach związanych z przebiegiem śledztwa dotyczącego wypadku prezydenckiego samolotu i konieczności pełnego wyjaśnienia jego przyczyn.

W uroczystości w wypełnionym wiernymi po brzegi Kościele Polskim, obok wspomnianych osób uczestniczyli Ambasador RP we Francji Pan Tomasz Orłowski, konsulowie: Pani Magdalena Ryszkowska i Pan Mikołaj Kwiatkowski z małżonką, przedstawiciele francuskich i polskich organizacji kombatanckich i wojskowych, stowarzyszeń polonijnych, a także redaktor Anita Gargas z Gazety Polskiej oraz ekspert do spraw wypadków samolotowych Pan Zbigniew

Wojno (którzy dzień wcześniej wzięli udział w spotkaniu z Polonią w paryskim Domu Kombatanta, przy rue Legendre). Uroczystość uświetnił śpiew połączonych chórów – parafialnego i „Piast”, a przede wszystkim bardzo liczny udział pocztów sztandarowych polskich, francuskich a nawet amerykańskich organizacji, które zostały wprowadzone do świątyni na początku Mszy św., podczas odśpiewywania pieśni „Gaude Mater Polonia”.

Po odślonięciu – przez Pana M. Błaszczaka (w imieniu Jarosława Kaczyńskiego) i poświęceniu jej przez Ks. Rektora oraz odmówieniu wspólnie modlitwy za ofiary katastrofy i w intencji naszej Ojczyzny, wiersz „Orzeł Biały” deklamował – po polsku i francusku – jego autor Pan Stanisław Gaczoł, poczem zebrani odśpiewali „Boże coś Polskę”.

Na zakończenie pragniemy jeszcze raz wyrazić słowa wielkiej wdzięczności Polskiej Misji Katolickiej, Parafii pw. Wniebowzięcia NMP oraz wszystkim Państwu, którzy włączyli się w organizację uroczystości, podczas której w paryskim Kościele Polskim znalazła się Tablica pamięci o Prezydencie RP Lechu Kaczyńskim (który w 2007 r. spotkał się tutaj Polonią francuską) i pozostałych 95-ofiarach katastrofy smoleńskiej.

Osobne słowa podziękowania pragniemy złożyć Panu Józefowi Surowcowi, który organizował przybycie kombatanckich Pocztów sztandarowych.

Dziękujemy wreszcie Wam wszystkim, Drodzy Rodacy, za waszą obecność i modlitwę. □

Organizatorzy

fot. W.Łaski / EastNews

Warszawa, 3 kwietnia 2011 r.

Cześć godny kasa Jędrzej
Szawłowski: Państwo

10 kwietnia 2011 roku Polacy na wszystkich kontynentach skierują swoje myśli ku jednemu miejscu na ziemi, w którym po raz kolejny polegli przedstawiciele elity Narodu. W lasu okalającym lotnisko Siewiernyj pod Smoleńskiem, nieopodal Katynia, zginęli: najwyższy przedstawiciel Rzeczypospolitej, Prezydent Lech Kaczyński, Pierwsza Dama Maria Kaczyńska, ostatni Prezydent Polski na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, wysocy rangą parlamentarzyści, ministrowie, generalicy, przedstawiciele hierarchii kościelnej różnych wyznań, prezesi kluczowych instytucji państwa: NBP (Narodowego Banku Polskiego), IPN (Instytutu Pamięci Narodowej), Urzędu d.s. Kombatantów, „Wspólnoty Polskiej”; członkowie Rodzin Katyńskich, tak wybitne postaci polskiego życia publicznego, jak pani Anna Walentynowicz, a także dzielni członkowie załogi Tu-154M. Byli członkami państwowej delegacji najwyższego szczebla protokolarnego, udającej się do Katynia dla uczczenia ponad 21 tysięcy polskich oficerów zamordowanych w kwietniu 1940 r. na rozkaz najwyższych władz Związku Sowieckiego. W relacjach urzędników, którzy zgodnie

ze zwyczajem żegnali Prezydenta przy trapieniu samolotu, był on w tym dniu poważny i skupiony na słowach, które za kilka godzin zamierzał wygłosić do Polaków, Rosjan i do międzynarodowej opinii publicznej.

Postępujemy raz jeszcze Jego słów, są dla nas testamentem:

„Ukrywanie prawdy o Katyniu – efekt decyzji tych, którzy do zbrodni doprowadzili – stało się jednym z fundamentów polityki komunistów w powojennej Polsce: zatożycielskim kłamstwem PRL.”

To rodziny Ofiar Katynia, Charkowa, Tweru i Miednoje stały się strażnikami narodowej pamięci. Prezydent kierował do nich słowa wdzięczności, z taktem i godnością wyrażał uczucia wszystkich Rodaków: „W imieniu Rzeczypospolitej składam najgłębsze podziękowanie za to, że broniąc pamięci o swoich bliskich, ocaliliście Państwo jakże ważny wymiar naszej polskiej świadomości i tożsamości”.

W kierunku gospodarzy wizyty, również potomków tych, którzy na polskiej elicie dokonali strasznego mordu, wyciągał przyjazną dłoń:

„Sprawmy, by katyńska rana mogła się wreszcie w pełni zagoić i zabliznić. Jesteśmy już na tej drodze”.

W wyniku strasznego katastrofy smoleńskiej zginął Prezydent Rzeczypospolitej, który całym swoim życiem dowiódł, że jest człowiekiem zgody, kompromisu, porozumienia

między narodami, sprawiedliwości społecznej. Gdy budował mosty, mówiono, że je pali i burzy. A przecież marzył o pojednaniu z sąsiadami w prawdzie i wzajemnym poszanowaniu żywotnych interesów narodowych.

Uczcijmy Jego, i 95 innych osobistości, które poległy w katastrofie smoleńskiej. Nie pozwólmy, by pamięć o Nich zginęła, zasłużyli na najwyższe honory.

Serdecznie dziękuję Polskiej Misji Katolickiej we Francji, jej Rektorowi, Księdzu Infułatowi Stanisławowi Jeżowi, francuskiemu Społecznemu Komitetowi Obrońców Krzyża i całej Polonii we Francji, za wsparcie i przeprowadzenie pięknej idei upamiętnienia Ofiar katastrofy smoleńskiej.

Chciałbym wyrazić moją głęboką wdzięczność francuskim osobistościom obecnym podczas uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej w kościele Polskiej Misji Katolickiej pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Paryżu, w miejscu, które stało się symbolem polskości i przyjaźni polsko-francuskiej. Orędownikiem tej przyjaźni był tragicznie zmarły Prezydent Lech Kaczyński, mój śp. Brat.

2 wyrażamy szacunek
Jędrzej Kaczyński

fol. P.O.

Lista (5) fundatorów Tablicy pamięci prezydenta L. Kaczyńskiego i pozostałych ofiar katastrofy smoleńskiej w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu: Tomasz i Maria Michalik – 100 €, Krystyna Wójcik – 20 €, Anna i Maksym Topola – 50 €, Edwige Dąbrowska – 30 €. 00 €.

Wszystkim ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

Osoby, które chciałyby jeszcze wpisać się na Listę fundatorów mogą przekazać pieniądze na Tablicę czekiem na adres Polskiej Misji Katolickiej we Francji (263, bis rue St Honoré, Paris 75001) z zaznaczeniem: „TABLICA”.

Komitet Organizacyjny

Depuis 55 ans nous fondons notre action sur le respect de la vie et de la dignité de chaque personne

Fonds Humanitaire Polonais. Association loi 1901

Recrute directeur F/H pour sa maison de retraite d'une capacité d'accueil de 120 places.

Mission. Sous l'autorité du Président et en collaboration avec le Conseil d'Administration : -gestion d'équipe de 50 salariés ; -respect de la continuité et la qualité de services rendus aux résidents ; -mise en œuvre et application du projet d'établissement ; -gestion administrative et budgétaire (budget 3.120.000 euros) ; -respect de la législation en matière d'hygiène et de sécurité ; -développement et animation des partenariats.

Profil requis. Maîtrise des méthodes d'analyse et de diagnostic des besoins : -évaluation du personnel ; -sens relationnel ; -technique d'écoute auprès du personnel, les résidents et leurs familles ; -connaissance de la réglementation des établissements médico-sociaux ; -disponibilité.

Conditions. Formation : études supérieures. Poste à pourvoir 2ème semestre 2012. Rémunération d'après la CC 1951, temps complet. Candidatures avec CV et lettre de motivation manuscrite à adresser

à Monsieur le Président du Fonds Humanitaire Polonais - 24, rue de la Mairie, 45740 Lailly-en-Val. □

Pielgrzymka do Fatimy: 9 - 15 października 2011

Lizbona - Batalha - Alcobaca - Nazare - Obidos - Santarem - Fatima - Tomar - Aljustrel - Sintra - Cabo de Roca - Lizbona

Dzień 1. (9.10): Lizbona - W godzinach rannych zbiórka na lotnisku Orly w Paryżu (ok. godz. 8.45). Przelot do Lizbony, zwiedzanie stolicy Portugalii - Lizbony. Manueliński klasztor Hieronimistów, wieża Belem i pomnik Odkrywców. Przejazd do hotelu. Zakwaterowanie, obiadokolacja, nocleg.

Dzień 2. (10.10): Batalha, Alcobaca, Nazare. Po śniadaniu i Mszy św. wyjazd do Batalhi, Klasztor Santa Maria da Vitoria, arcydzieło portugalskiego gotyku (XIV-XVI w.). Przejazd do Alcobaca, zwiedzanie klasztoru Santa Maria, przejazd do Nazare.

Dzień 3. (11.10): Obidos, Santarem. Po śniadaniu wyruszymy do Obidos, następnie udamy się do Santarem, pięknego miasteczka, w którym miał miejsce cud eucharystyczny. Wieczorem powrót do Hotelu. Obiadokolacja, nocleg.

Dzień 4. (12.10): Fatima, Tomar. Po śniadaniu udamy się do Sanktuarium i miejsca objawień w Fatimie, Następnie wyjedziemy do Tomar. Zwiedzimy Zamek Rycerzy Chrystusowych (dawni Templariusze). Następnie spacer urokliwymi uliczkami miasta. Wieczorem powrót do hotelu w Fatimie. Obiadokolacja. Po kolacji weźmiemy udział w fatimskim nabożeństwie różańcowym oraz procesji ze świecami. Nocleg.

Dzień 5. (13.10): Fatima, Aljustrel. Udział w uroczystościach związanych z rocznicą objawień fatimskich. Msza św. Następnie udamy

się do wsi Aljustrel, gdzie znajdują się domy dzieci, którym objawiła się Matka Boża, Droga Krzyżowa, wśród gaju oliwnego. Udamy się do Sanktuarium i miejsca objawień w Fatimie, gdzie weźmiemy udział w uroczystościach związanych z rocznicą objawień fatimskich. Obiadokolacja, nocleg.

Dzień 6. Sintra, Cabo de Roca, Cascais (14.10).

Przejazd do Sintry, wpisanej na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Cabo da Roca, najdalej wysunięty na Zachód punkt Europy. Przejazd trasą nadmorską, zakwaterowanie, obiadokolacja, nocleg.

Dzień 7. Lizbona (15.10).

Rano, po śniadaniu wykwaterowanie z hotelu. Zwiedzanie Lizbony. Kościół p/w Św. Antoniego (Msza Św.), Katedra Se z relikwiami św. Wincentego (patrona Lizbony). W godzinach popołudniowych przejazd na lotnisko. Odprawa paszportowo - bagażowa. Około godz. 17.50 bezpośredni wylot do Paryża. Przyjazd na lotnisko Orly w godzinach wieczornych (21.20). □

136 Pielgrzymka Polonii europejskiej do Lourdes: 1-5 czerwca 2011

W Roku Jubileuszu 175-lecia Polskiej Misji Katolickiej we Francji, 136 Pielgrzymka Polonii Europejskiej do Lourdes odbędzie się, jak zwykle, od środy przed Wniebowstąpieniem Pańskim - tzn. od 1 czerwca - do niedzieli 5 czerwca.

Z racji 175-lecia PMK, serdecznie zapraszamy do udziału w Pielgrzymce delegacje z każdego Polskiego Ośrodka Duszpasterskiego z terenu całej Francji.

Realizując program duszpasterski na rok 2011: „Trwać w komunii z Panem Bogiem”, za przykładem Św. Bernadety - Powiernicy Matki Bożej - podejmiemy szczegółowy temat: „Razem ze Świętą Bernadetą odmawiamy *Cjczy nasz*”. Dwa doniosłe wydarzenia nadają Pielgrzymce szczególnie charakter: 25 lat Domu PMK „Bellevue” oraz 25 lat posługi rektorskiej Ks. Inf. Stanisława Jeża.

Pielgrzymce będzie przewodniczył JE Ks. Abp Szczepan Wesoły.

Gościem Pielgrzymki będzie polska elżbietanka, siostra Rafaela Włodarczyk z Jerozolimy - heroiczna służebnica opuszczonych dzieci w Ziemi Świętej. Jak co roku, Polska Misja Katolicka proponuje Pielgrzymom wyjazd z Paryża autokarem, w środę 1 czerwca o godz. 20. i powrót w niedzielę 5. czerwca ok. godz. 22.

Koszt udziału w Pielgrzymce:

1. autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem - 265 euro.
2. noclegi z utrzymaniem + opłata pielgrzymkowa - 170 euro.
3. opłata pielgrzymkowa od osoby - 20 euro (dla osób i grup, które same organizują dojazd, hotel i utrzymanie).
4. specjalna oferta dla dzieci (4 - 11 lat): autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem: jedno dziecko - bezpłatnie (jeśli z rodzicami); - jedno dziecko - bezpłatnie, drugie i następne - 50 % (jeśli z rodzicami).

Zgłoszenia na 136 Europejską Pielgrzymkę Polonii do Lourdes prosimy kierować do Polskiej Misji Katolickiej we Francji. Czeki można wystawiać na konto: „Aumonerie Polonaise” z dopiskiem: „Lourdes 2011”.

Równoległe ze 136 Europejską Pielgrzymką Polonii do Lourdes odbędzie się w tym samym czasie Trzecie Europejskie Spotkanie Młodzieży. Koszt udziału młodzieży (bez podróży) wynosi 108 €. Liczymy na Was, Młodzi Rodacy i serdecznie zapraszamy. □

Nabór do Sekcji Polskiej w Collège-Lycée Montaigne w Paryżu

Liceum Montaigne (i Gimnazjum) przyjmuje zapisy do Sekcji Międzynarodowej (z językiem polskim).

Termin składania dokumentów: do 22 kwietnia 2011 r.
Adres: Direction Lycée (lub Collège) Montaigne
(section internationale/option: polonaise)
17, rue Auguste Comte, 75006 Paris.

W podaniu wymagane są oceny ucznia z dwóch poprzednich lat oraz z dwóch ostatnich trymestrów bieżącego roku. Wymagany jest dobry poziom ucznia (ze szkoły francuskiej) lub bardzo dobra znajomość języka francuskiego (jeżeli uczeń nie realizował programu w szkole francuskiej).

Teczka ucznia powinna zawierać:

– podanie skierowane do Pani Prowizor Chantal Collet, z wyraźnym określeniem poziomu, na który kandyduje uczeń, – kopie wyników nauczania w szkole francuskiej z poprzedniego roku oraz dwóch trymestrów roku bieżącego, trzy koperty zwrotne ze znaczkami, informację o poziomie znajomości języka polskiego. Uwaga! Proszę pamiętać o umieszczeniu na podaniu dokładnego adresu i numerów telefonów kontaktowych!

Egzaminy wstępne (pisemne i ustne z j. polskiego)
odbędą się 18 maja od godz. 14.00,
po uprzedniej selekcji dossier kandydatów.

Po wstępnym zaakceptowaniu kandydata, na podstawie przedstawionego dossier, Dyrekcja szkoły, informuje o dacie egza-

minu z języka polskiego (i z języka francuskiego, jeżeli uczeń nie uczęszczał do szkoły na terenie Francji). Tel. standard 01 44 41 83 23; e-mail: ce.07506579@ac-paris.fr

Powyższe informacje znajdują się również na stronie internetowej Sekcji Polskiej – http://sekcja-polska.montaigne.pl/index.php?p=1_7_Rekrutacja oraz na stronie internetowej Collège-Lycée Montaigne – http://www.montaigne-paris.fr/Sections_internationales-178-o-o.html □

Z POLONIJNYCH WSPOMNIENI

AGENCJA ANNA EVENTS INTERNATINAL

organizuje Pielgrzymkę do Polski 14-21 sierpnia 2011 r. z udziałem ks. Macieja Mariana Paramuszczaka. Wylot z Tuluzy, 8 dni, pełne wyżywienie, przewodnik w języku francuskim.

Program: Kraków, Kalwaria Zebrzydowska, Wadowice, Wieliczka, Auschwitz, Częstochowa, Licheń, Warszawa. **Cena** 1330 euro za osobę. **Zapisy** pod numerem tel: 06 81 34 33 40; 05 61 26 16 29, oraz adres email: annaxyz@yahoo.fr

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘRDZIA

Ks. Jerzy Chorzempa – FREJUS –	420 €
Ks. Edwin Rzeszuto – PARIS XVII –	510 €
Helena Pokrzywnicki – LOURDES –	20 €
Ks. Tomasz Sokół – TRIEL –	127,50 €
Ks. Bolesław Franczyszyn – TUCQUEGNIEUX, JOEUF, MONT-SAINT MARTIN –	140 €
Mr Didier Paszkiewicz – AMIENS –	10 €

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

Madryt 2011

11 sierpnia – wyjazd z Paryża ok g. 18.00
 12 – 15 sierpnia – Barcelona,
 16 – 22 sierpnia – Madryt
 22 – 24 sierpnia – Santiago de Compostela
 25 sierpnia – powrót nocą do Paryża

Koszt: Pielgrzymki: 560 €

Zapisy: ks. Łukasz Skawiński.

Parafia Wniebowzięcia NMP w Paryżu
 (do 30 kwietnia 2011 r.).

Przy zgłoszeniu należy wpłacić 250 €

Dodatkowe informacje: e-mail: madryt2011@yahoo.fr

Wyjedź z nami do Madrytu!

26. Światowe Dni Młodzieży

GŁOS KATOLICKI

PRZYJACIELE

Mr LIPOWICZ Jerzy
 Mr TYCZYŃSKI Antoni

100 euro
 35 euro

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK *Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Przenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)*

www.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl
 tel. (00 48) 22 654 70 70

POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU

Przemysław Jan Janczyk

22 lutego 2011 r. w Paryżu zaginął Przemysław Jan Janczyk. Ma 27 lat, 175 cm wzrostu i niebieskie oczy. Znak szczególny: tatuaż na lewym ramieniu, przedramieniu oraz na nodze.

Ktokolwiek widział **Przemysława Jana Janczyka** lub ma jakiegokolwiek informację o jego losie proszony jest o kontakt z **ITAKĄ - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych** pod całodobowym numerem: +48 22 654 70 70. Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Przemysława Jana Janczyka** oraz innych zaginionych: www.zaginieni.pl

www.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl
 tel. (00 48) 22 654 70 70

POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU

Marcin Leszczyński

17 kwietnia 2010 r., w Pinczynie k. Starogardu Gdańskiego zaginął Marcin Leszczyński. Ma 30 lat, 172 cm wzrostu i niebieskie oczy. Obecnie może przebywać na terenie Francji w Strasbourgu.

Ktokolwiek widział **Marcina Leszczyńskiego** lub ma jakiegokolwiek informację o jego losie proszony jest o kontakt z **ITAKĄ - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych** pod całodobowym numerem: +48 801 24 70 70 +48 22 654 70 70. Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Marcina Leszczyńskiego** oraz innych zaginionych: www.zaginieni.pl

7, rue Duphot, 75001 Paris
tel. 01 40 15 09 09
www.karolina.fr

*Najlepsze
Towarzystwo w Podróży!*
KAROLINA

FRANCE - POLSKA - FRANCJA - POLOGNE - FRANCE - POLSKA
BILETY AUTOKAROWE I LOTNICZE - BILLETS D'AUTOCARS ET D'AVIONS

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60
udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem

Przejdź na spotkanie *Anonimowych Alkoholików*

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – alkohol.

**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

i w każdy piątek godzinach od 19³⁰ do 21³⁰

w Domu Jana Pawła II (52, av. Laplace, 94110 Arcueil - RER B stacja „Laplace”)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików

Nam się udało – Tobie też się może udać

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

AL-ANON – GRUPA „ŚWIATEŁKO”

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn na życie których wpływa picie
alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postęp może się dokonać według twójego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abyś wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK o godz. 20⁰⁰**

W salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016 Paris (M° Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

A-Z-RENO

firma budowlana zatrudni:
elektryka
tel. 06 82 59 23 13

SOBCZYK ANNA – SPRAWY URZĘDOWE:

- CAF, RSA, CMU
- Pôle Emploi, Chômage
- Telefon, Internet, Bank
- Znajomość prawa pracy
- CV, listy motywacyjne, podania

Tel. 06 66 42 64 08 – pon-sob od 10 h 00 do 20 h 00
e-mail: sobczykanna@yahoo.pl

SIRET: 524 219 854 000 14

PODRÓŻE DO POLSKI

* **IZABELL** - REGULARNY PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!

* **LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKOW, RZESZOW.
TEL. 01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50

wyjazdy w każdą niedzielę
paczki odbieramy i dostarczamy
na terenie całej Polski

monikabus@interia.eu
Polska: +48 (15) 84 22 885
+48 (0) 602 358 007
Frncja: 06 21 12 48 55

PRZEWOZY OSÓB - PACZEK - PRZESYŁEK - TRANSPORT AUT - PRZEPROWADZKI

Rozliczenia księgowo. 07 60 74 90 98

**Anonimowi Alkoholicy
niedziela, godz. 17:00**

spotkania otwarte dla
wszystkich zainteresowanych

GRUPA POLSKOJEZYCZNA
„NIEDZIELNA”

**3 Rue Rampal
75019 Paris**

M 11 2 Belleville

tel. kontaktowe:
0 625 973 095
0 618 916 541

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,5 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 5 € („szukam pracy” – 3 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi”- do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

**PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

**WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.**

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

GaB

LES GAMINS DES BOIS

- Pieluszki ekologiczne
- Torby dla mam
- Kolekcje ubrań dla dzieci
- Zabawki drewniane

www.GaminsDesBois.com | contact@gaminsdesbois.com | tel. 06 27 62 96 87

École Privée NAZARETH

Szkoła Języka Francuskiego

21 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris
przygotowanie do: **DILF, DELF, DALF, TCF** i na wyższe studia
Zajęcia wieczorne i sobotnie – 20, rue Legendre, Paris 17

status studenta

Zapisy na II semestr 2011 w styczniu i lutym

☎ **01 43 03 38 33**, ☎ **06 62 69 13 83**, ☎ **01 43 05 83 15**

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX
enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: – Europejskich Egzaminów Certyfikacyjnych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
– do matury francuskiej – język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

S A R L F R A N - P O L M . A .

Sprzedaż artykułów polskich

Dystrybucja hurtowa, detaliczna, realizacja indywidualnych zamówień okolicznościowych

**ciasta • wędliny • ryby • pieczywo • nabiał •
słodczyce • napoje • prasa • książki • filmy DVD**

Regularne dostawy świeżych towarów z Polski.

Towary na zamówienie z dostawą do domu gratis* Zapraszamy codziennie
w godzinach od 9⁰⁰ do 20⁰⁰ *przy zamówieniu minimum 50 €

230 rue Paul et Camille Thomoux, 93330 Neuilly sur Marne;
tel. 06 66 64 50 25, 09 81 11 17 39 lub 06 42 83 53 59

SARL Au Capital de 50 000 €; N°SIRET: 498 769 801 00016; R.C.S. BOBIGNY APE 552 P

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien-dentiste
33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)

BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)
tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).
Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
INFORMACJE PRAWNE

**S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,
ekspert sądowy**

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70, bocianowski@sfr.fr

**Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne,
spadkowe itp. we Francji i w Polsce**

Un professeur de polonais donne des cours, niveau
débutant ou avancé, à Paris et la région parisienne.
« Ceux qui veulent apprendre ma langue maternelle, je
les invite à me contacter. »

Nauczycielka z zawodu daje lekcje z języka polskiego
dla dorosłych i dzieci. Posiadam duży staż pracy. Stosuję
sprawdzone, klasyczne metody. Pomagam w przygoto-
wywaniu do egzaminów, pisaniu prac itp.

Jolanta, tel. 06 32 55 99 95, jolantawiertel@yahoo.fr

❁ ROZBIÓRKI. WYWÓZ GRUZU. NISKIE CENY!

T. 06.20.03.34.85

❁ WYWÓZ GRUZU. PRZEPROWADZKI.

T. 06.78.08.65.65

**❁ Przeprowadzki, dowóz materiałów – 50 €,
wywóz gruzu – 110 €, VW LT (11 m³).**

T. 06.49.01.74.26

Poradnia Psychologiczna

przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 16 (2407): 17. IV. 2011

Commission paritaire N°: 0510 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur mcp.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, Tomasz Ptsarek.

Druk (Imprimerie): INDICA – 26, rue de l'Industrie – 92400 Courbevoie; tel. 01 47 82 32 32.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression) : 6.04.2011

Inf. o prenumeracie na str. 22.

Wielkanoc 2011 w Domach Polskiej Misji Katolickiej

Triduum Paschalne w Domu PMK w La Ferté sous Jouarre

31, rue d'Hugry; 77260 La Ferté sous Jouarre
Wielki Czwartek – Dziękujemy Panu za sakramenty Eucharystii i Kapłaństwa. Kolacja: 18³⁰, Msza św. Wieczery Pańskiej: 19³⁰, Adoracja: 21⁰⁰. **Wielki Piątek** – Dziękujemy Panu za łaskę odkupienia. Droga Krzyżowa: 15⁰⁰, kolacja: 18³⁰, Liturgia Męki Pańskiej: 19³⁰, Adoracja przy Grobie Pańskim: 21⁰⁰. **Wielka Sobota** – Oczekujemy na Zmartwychwstanie Pana. Poświęcenie pokarmów: 11⁰⁰, Liturgia Wigilii Paschalnej: 18⁰⁰, procesja rezurekcyjna po Wigilii Paschalnej, kolacja świąteczna (po procesji rezurekcyjnej). **Niedziela Zmartwychwstania** – Msza św.: 11⁰⁰, obiad wielkanocny 13⁰⁰, kolacja: 19⁰⁰. **Poniedziałek Wielkanocny** – śniadanie: 8³⁰, Msza św.: 11⁰⁰, obiad świąteczny: 13⁰⁰.
Pobyty: dzień zwykły (nocleg + wyżywienie) – 50 €, dzień świąteczny (nocleg + wyżywienie) – 60 €, podróż we własnym zakresie.
Informacje i zapisy: tel./fax 01 60 22 03 76; e-mail: pmk.laferte@free.fr

Wielkanoc na Korsyce - Dom PMK św. Jacka

20200 Santa Maria Di Lota; Lieu dit Miomo Bastia
 Liturgia Wielkiego Tygodnia i Oktawy Wielkanocnej w j. polskim. Możliwość uczestnictwa w tradycyjnej korsykańskiej liturgii polifonicznej Wielkiego Tygodnia (w j. francuskim i korsykańskim). **Wielki Czwartek:** Złożenie Pana Jezusa do ciemnicy i Liturgia przy ciemnicy, procesja wieczorna z pochodniami. **Wielki Piątek:** propozycja wyjazdu do Sarten (z noclegiem w klasztorze kapucynów) na tradycyjną liturgie Wielkopiątkową „Catenacci” – Pątnik niosący krzyż uliczkami miasteczka, w ramach osobistej pokuty. Powrót do Domu św. Jacka na Liturgie Wielkiej Soboty. **Pobyty:** dzień zwykły (pełne wyżywienie) – 30 € + cena za wybrany pokój; dzień świąteczny (pełne wyżywienie) – 40 € + cena za wybrany pokój; podróż we własnym zakresie.
Informacje i zapisy: tel. 04 95 33 28 29; e-mail: mshcorse@aol.com

Triduum Paschalne w Lourdes Dom Polski „Bellevue”

Route de Bartrès; 65100 Lourdes
Wielki Czwartek: 18³⁰ – kolacja; 20⁰⁰ – Msza św. Wieczery Pańskiej w kaplicy; Adoracja. **Wielki Piątek:** 8³⁰ – śniadanie; 13⁰⁰ – obiad; 15⁰⁰ – Nowenna do Miłosierdzia Bożego, Droga Krzyżowa; 18³⁰ – kolacja; 20⁰⁰ – Celebrazja Męki Pańskiej w kaplicy; Adoracja. **Wielka Sobota:** 8³⁰ – śniadanie; 13⁰⁰ – obiad; 15⁰⁰ – poświęcenie pokarmów; 18³⁰ – kolacja; 20⁰⁰ – Wigilia Paschalna w kaplicy. **Niedziela Wielkanocna:** 8³⁰ – śniadanie; 10⁰⁰ – Msza św. w kaplicy; 13⁰⁰ – obiad; 19⁰⁰ – kolacja. **Poniedziałek Wielkanocny:** 7⁰⁰ – Msza św. w kaplicy; 8³⁰ – śniadanie; 11⁰⁰ – Msza św. w kaplicy; 13⁰⁰ – obiad; 19⁰⁰ – kolacja.
Dla chętnych: możliwość obejrzenia filmów na temat Objawień Matki Bożej w Lourdes, życia świętej Bernadetty Soubirous, jak również o życiu Jana Pawła II. Przejście „śladami Świętej Bernadetty” – zwiedzanie miejsc związanych z Rodziną Soubirous pod przewodnictwem ks. kapelana Kazimierza Kopacza. Wyjazd w Pireneje: Pont d'Espagne.
Pobyty: dzień zwykły – 38 € od osoby, dzień świąteczny – 45 € od osoby; podróż we własnym zakresie.
Informacje i zapisy: tel. 05 62 94 91 82; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr

L'AIGLE BLANC - STANISLAS AUGUSTE, DERNIER ROI DE POLOGNE, COLLECTIONNEUR ET MÈCÈNE AU SIÈCLE DES LUMIÈRES.
 3 AVRIL - 4 JUILLET 2011, CHÂTEAU DE COMPIÈGNE (PLACE DU GÉNÉRAL DE GAULLE 60200 - COMPIÈGNE).

Renseignements et réservations de visites : Service des Publics - tél.: 03.44.38.47.02; fax 03.44.38.47.01; chateau.compiègne@culture.gouv.fr

Accès : Depuis Paris : Autoroute A1, sortie n° 9 vers Compiègne Sud; A l'entrée de Compiègne, direction Soissons. Depuis

Lille : Autoroute A1, sortie n° 10 à Arsy. SNCF Paris : trains au départ de la Gare du Nord (45 mn environ)

Jours et heures d'ouverture: Tous les jours, sauf le mardi, de 10h00 à 18h00 (dernière admission à 17h15).

Pielgrzymka do Lourdes

Od 16 do 23 maja 2011 r.

Bellevue (dom Polskiej Misji Katolickiej w Lourdes)
 Cena 370 € (podróż, pobyt, ubezpieczenie)
 Zapisy do 30 kwietnia, wpłata przy zapisie: 170 €.

Józefa Natanek
 3, rue Molière, 62680 Mericourt
 Tel. 03 21 69 99 09

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

18 – 24 kwietnia 2011

PONIEDZIAŁEK 18 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Polityka przy kawie 8²⁵ Tylko Kaśka – serial 9⁰⁰ Kabaretowy Klub Dwójki – widowisko rozrywkowe 9⁵⁰ Smaki polskie – magazyn kulinarny 10¹⁰ Barwy szczęścia – serial 10³⁵ Ks. Michał Kośmiderski – reportaż 11⁰⁰ Tele PRL-e 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Czas honoru – serial 14⁰⁵ Sto tysięcy bocianów – serial 14³⁵ Myśli niesforne – widowisko rozrywkowe 15³⁵ Zagadkowa blondynka – widowisko 16³⁰ Sztuka życia 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Mazurska Biesiada Kabaretowa – widowisko 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁵⁰ Gra w miasta – teleturniej 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Blondynka – serial 21⁰⁰ Benefis 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 23³⁵ Sukces(2) – serial 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 19 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁵ Polityka przy kawie 8²⁵ Janka – serial 9⁰⁰ Mazurska Biesiada Kabaretowa – widowisko 9⁵⁵ Smaki polskie – magazyn kulinarny 10¹⁵ Barwy szczęścia – serial 10⁴⁰ Wojciech Cejrowski – reportaż 11¹⁰ M jak miłość – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Egzamin z życia – serial 14⁰⁵ Polska 24 14³⁵ Opole – Przeboje list przebojów 15³⁰ Tomasz Lis na żywo 16³⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Szansa na Sukces 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Dziką Polską – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Londyńczycy II – serial 21⁰⁰ Kabaret Moralnego Niepokoju przedstawia 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Ekstradycja III – serial 23⁴⁰ Mam inne zdanie – widowisko publicystyczne 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 20 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁵ Polityka przy kawie 8²⁵ Niewiarygodne przygody Marka Piegusa – serial 9⁰⁰ Szansa na Sukces 9⁵⁵ Smaki polskie – magazyn kulinarny 10¹⁰ Barwy szczęścia – serial 10⁴⁰ Wściekłe gary – magazyn kulinarny 11¹⁰

M jak miłość – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Blondynka – serial 14⁰⁵ Polska 24 14⁴⁰ Benefis 15⁴⁰ Mam inne zdanie – widowisko publicystyczne 16³⁵ Info jazda – magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Najlepsi śpiewają Voo Voo – koncert 18⁰⁰ Kabaretowy Alfabet Dwójki – E jak Egida 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Pod Tatrami – reportaż 19⁰⁰ Wilnoteka – magazyn 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Lepiej być piękną i bogatą – komedia 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Moje życie dla Niego – dokument 23⁴⁵ Edyta Geppert w Sali Kongresowej – koncert 0³⁰ Gra w miasta – teleturniej 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WIELKI CZWARTEK 21 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁵ Polityka przy kawie 8²⁵ Szaleństwo Majki Skowron – serial 9⁰⁰ Najlepsi śpiewają Voo Voo – koncert 9³⁵ Kabaretowy Alfabet Dwójki – E jak Egida 9⁵⁵ Smaki polskie – magazyn kulinarny 10¹⁰ Barwy szczęścia – serial 10⁴⁰ Makłowicz w podróży – magazyn kulinarny 11¹⁰ Dwie strony medalu – serial 11³⁵ Opole 2009 na bis – koncert 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Londyńczycy II – serial 14⁰⁵ Polska 24 14³⁰ Wilnoteka – magazyn 14⁴⁵ Kabaret Moralnego Niepokoju przedstawia 15⁴⁵ Moje życie dla Niego – dokument 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Kabaretowy Klub Dwójki – widowisko rozrywkowe 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Słownik polsko@polski 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Zagadkowa blondynka – widowisko 21¹⁰ Egzamin z życia – serial 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Ballada o Januszku – serial 23⁴⁰ Opole 2008 na bis – koncert 0¹⁰ Spotkałem Papieża – dokument 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WIELKI PIĄTEK 22 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Polityka przy kawie 8²⁵ Powrót do Wiklinowej Zatoki – serial 8⁴⁰ Buli – serial 8⁵⁵ Wielkanoc na Kurpiach – dokument 9³⁰ Tajemnice Watykanu – dokument 11⁰⁵ Sukces(2) – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – tele-

nowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Ranczo – serial 14¹⁰ Polska 24 14⁴⁰ Piosenki Magdy Czapińskiej – koncert 15³⁵ Ukryte życie Jezusa – dokument 16³⁰ Reportaże z prawdziwego zdarzenia 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Piosenki Andrzeja Żaryckiego – koncert 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Wojciech Cejrowski – reportaż 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 21⁰⁰ Transmisja Drogi Krzyżowej w Rzymskim Koloseum 22⁴⁵ Pogoda 22⁵⁰ Polska 24 23²⁰ Mój Nikifor – dramat 1⁰⁵ Plebania – telenowela 1³⁰ Dobranocka 1⁴⁵ Wiadomości

WIELKA SOBOTA 23 KWIETNIA

6⁰⁵ Złotopolscy(5) – telenowela 8²⁰ Szatan z siódmej klasy – serial 9¹⁵ Alchemik Sendivius – serial 10⁰⁵ Kuchnia z Okrasą 10³⁰ Polska 24 11⁰⁰ Czterdziestolatek dwadzieścia lat później – serial 12⁰⁰ Wielkanocny Gospel – koncert 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14¹⁰ Jajko – dokument 14⁴⁰ Pamiętaj o mnie 15⁰⁰ Dwie strony medalu – serial 15³⁰ Dziką Polską – serial 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Czołówka pasmowa – film 17²⁵ Sami swoi – komedia 19⁰⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁵ Słowo Prymasa Polski na Wielkanoc 20²⁰ Czas honoru – serial 21¹⁵ Wieczór góralski w Teatrze Stu – czyli krakowiaczy i górale 22⁰⁵ Pogoda 22¹⁰ Ogniem i mieczem(2) – serial 0⁰⁵ Wielkanocny Gospel – koncert 1⁰⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA WIELKANOCNA 24 KWIETNIA

6⁵⁵ Plebania(5) – telenowela 8⁵⁰ Szkoła życia – serial 9²⁰ Ziaro – magazyn 09⁵⁰ Pamiętaj o mnie 10¹⁰ Msza św. Zmartwychwstania Pańskiego – Watykan 12⁵⁵ Akademia pana Kleksa – serial 14²⁵ Stacja Miłówka – program rozrywkowy 15²⁵ Z Gliwic do Paryża – dokument 16²⁵ Wielkanocny Oddech Kaczucho – rozrywka 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Nie ma mocnych – komedia 19⁰⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Ranczo – serial 21⁰⁵ Szansa na Sukces 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Ogniem i mieczem(2) – serial 24⁰⁰ Z Gliwic do Paryża – dokument 1⁰⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości. □

Niedziela
Palmowa

fol. P.O.

Karty telefoniczne
IRADIUM

Taniej do Polski i po całym świecie!

TELEFONCEN 15€
750€

IRADIUM®
0811 600 311
01 70 75 19 11

100%
BEZ ABONAMENTU!

Punkty sprzedaży:
Kioski supermarketów,
taxiphony, tabac, księgarnie.

Obsługa klienta 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
☎ 0811 600 311 ☎ 0 1 70 75 19 11

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€		MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
Polska	1800*	min
GSM Polska	300*	min
Niemcy	1250*	min
USA+GSM	1500*	min
Włochy	1000*	min
Anglia	1500*	min
Kanada+GSM	1500*	min
Francja	1250*	min
GSM Francja	111*	min

* Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego.

Połączenie międzynarodowe w cenie rozmowy miejscowej!**

0,014€/mn

Wybierz
☎ 0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

POLSKA	Niemcy	Dania
USA + GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada + GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM POLSKA 0,09 €/mn 0821 61 48 48

7/7 Obsługa klienta informacje rachunki i ceny 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
☎ 0811 300 348*

www.no-limit-telecom.com
Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014€/min (19.00-08.00 w tygodniu, w święta i w weekend); 0,028€/min (08.00-19.00) połączenie z aparatu stacjonarnego.
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com